

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ**
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ**
за 2016 г.

СОФИЯ, 2017

СЪДЪРЖАНИЕ

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ	5
Инвентаризация и планиране в горските територии.....	5
1. Горски ресурси.....	5
2. Инвентаризация и планиране в горските територии.....	8
Дейности в горите	11
1. Залесяване и защита на горските територии от ерозия и порои.....	12
2. Провеждане на сечи в горите.....	14
3. Други мероприятия.....	14
4. Ползване на дървесина	16
Сертификация на горите.....	17
Защитени територии.....	18
1. Основни задачи	18
2. Изпълнени дейности	18
Консултации и подпомагане на на собствениците на недържавни гори	23
Промени в горските територии	23
ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ	25
1. Защита на горските територии от болести, вредители и други повреди	25
2. Защита на горските територии от пожари	27
КОНТРОЛ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ	30
1. Контрол и опазване на горските територии	30
2. Прилагане на регламент (ЕС) №995/2010	34
3. Дейност на РДГ по контрол в горските територии	35
4. Проблеми при контрола и опазването на горските територии	36
5. Взаимодействие с други институции	37
6. Предприети мерки за подобряване на контрола	37
7. Предложения за подобряване на дейностите по контрола и опазване	38
8. Изнесен център на телефон за спешни повиквания 112	39
ГОРСКА ПОЛИТИКА	40
1. Стратегическо планиране	40

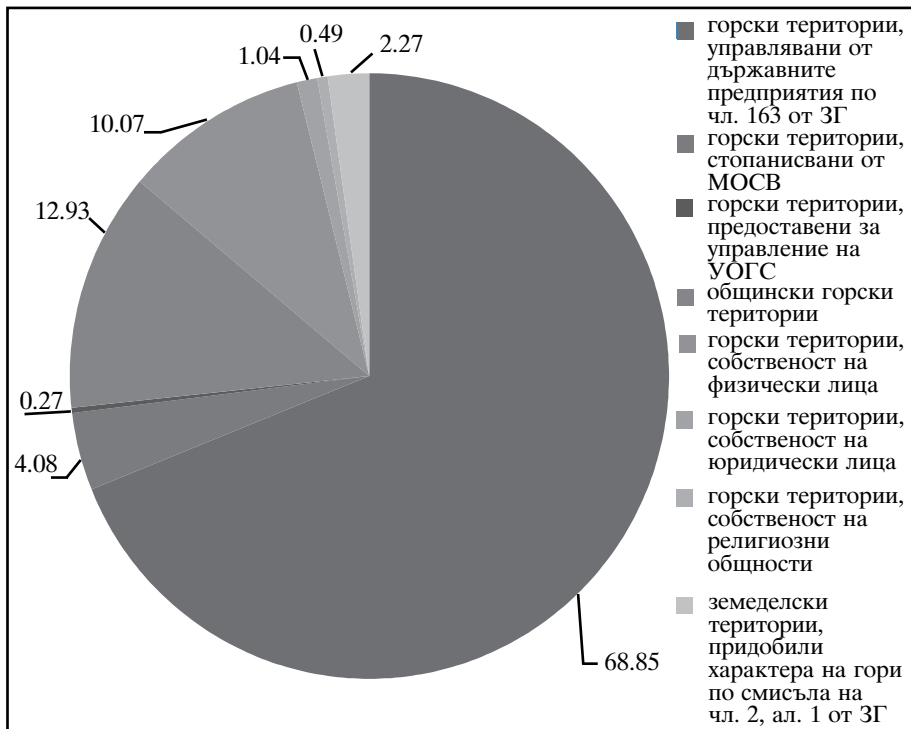
2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор	41
3. Еврокоординация и международно сътрудничество	42
4. Изпълнение на стратегически дейности и приоритети в горския сектор чрез проекти, финансирани от ЕС и други международни донори	45
5. Обучения, участие в експертни съвети, работни групи и други	47
ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА	49
КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА И ИЗВЪНБЮДЖЕТНИ СМЕТКИ И ФОНДОВЕ НА ИАГ	50
Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз.....	53
ВЪТРЕШЕН ОДИТ	54
ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ.....	56
АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	58
ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ	60
ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА	61

УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ

Инвентаризация и планиране в горските територии

1. Горски ресурси

Площта на горските територии към 31.12.16 г. възлиза на 4 230 825 ха, от която 2 913 090 ха (68.85 %) - държавни горски територии, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, 172 473 ха (4.08 %) - държавни горски територии, управлявани от МОСВ, 11 415 ха (0.27 %) - държавни горски територии, предоставени за управление на УОГС, 546 931 ха (12.93 %) - общински горски територии, 426 082 ха (10.07 %) - горски територии, собственост на частни физически лица, 43 916 ха (1.04 %) - горски територии, собственост на частни юридически лица, и 20 911 ха (0.49 %) - горски територии, собственост на религиозни общности. Горските територии - бивши земеделски земи, са 96 007 ха (2.27 %).

Фиг. 1. Разпределение (в %) на горските територии по видове собственост

Измененията на общата и залесената площ на горските територии спрямо 2015 г. са следните:

- Общата площ от 4 222 874 ха се е увеличила със 7951 ха на 4 230 825 хектара. Увеличаването се дължи на включването към горските територии на неустроените гори.

- Залесената площ от 3 857 658 ха е нараснала на 3 864 965 ха, като увеличаването със 7307 ха се дължи на инвентаризацията на неинвентаризираните досега гори, залесяването на голи площи, преоценката на нелесопригодни горски площи при инвентаризацията на горските територии, както и на самозалесилите се насаждения между последните две инвентаризации на отделните горски и ловни стопанства в незалесени горски площи или в изоставени земи извън горските територии.

- Незалесената площ се увеличава с 644 ха, като от 365 216 ха става 365 860 хектара. Намаляване има в площта на голини, пожарища, ливади, обработваеми земи, скали, реки, сипеи и други недървопроизводителни горски площи, а увеличаване - при сечищата, поляните, горските разсадници, пътищата и просеките.

- Залесената площ на иглолистните гори е намалела с 2635 хектара. Този процес се дължи на продължаващото заглушаване на част от смесените иглолистно-широколистни насаждения, получени след създаването на иглолистни култури, и на провеждането през последните години на политика за трансформация на иглолистните насаждения, създадени извън естествения район на разпространение. Тенденцията ще продължава и в бъдеще.

- Площта на широколистните високостъблени гори се увеличава с 2445 ха поради превръщането на издънкови насаждения във високостъблени, залесяването на пожарища, ветровалите и др., преоценката на иглолистни култури и насаждения с ниска производителност и трансформирането на част от горите за реконструкция към тези гори.

- Издънковите гори за превръщане са увеличени с 9218 ха поради приобщаването към горските територии на насаждения, отнасяни досега към категорията „неустроени гори“, и преоценката на част от нискостъблените гори, представляващи широколистни издънкови насаждения с участие на зимен дъб, благуи, космат дъб, цер и други.

- Нискостъблените гори са намалели с 1836 ха поради преоценката на „нискостъблени стопански клас“, от които отпадат издънкови дъбови насаждения.

Осъщественото годишно ползване е 8 448 074 м³ стояща дървесна

маса, което се равнява на 104.1 % от предвидените по горскостопански план/лесоустройствен проект 8 117 254 м³ стояща маса.

От общото годишно ползване 3 620 099 м³ са от възобновителни сечи (42.9 % от общото ползване и 82.2 % от предвиденото по горскостопански план/лесоустройствен проект) и 4 827 975 м³ - от отгледни сечи (57.1 % от общото ползване и 130.1 % от предвиденото по горскостопански план/лесоустройствен проект).

Осъщественото годишно ползване в горските територии - държавна собственост, управлявани от предприятията по чл. 163 от Закона за горите, е в размер на 6 517 597 м³ стояща маса, което се равнява на 100.7 % от предвидените по горскостопански план/лесоустройствен проект 6 474 218 м³ стояща маса.

От общото годишно ползване в държавните горски територии 2 661 997 м³ са от възобновителни сечи (40.8 % от общото ползване и 41.1 % от предвиденото по горскостопански план/лесоустройствен проект) и 3 856 600 м³ - от отгледни сечи (59.2 % от общото ползване и 128.2 % от предвиденото по горскостопански план/лесоустройствен проект).

Осъщественото годишно ползване от горите, предоставени на учебни опитни горски стопанства, е 50 839 м³ стояща маса (118.4 % от предвидените по горскостопански план/лесоустройствен проект 42 931 м³ стояща маса).

Осъщественото годишно ползване от общинските горски територии е 895 621 м³ стояща маса (84.6 % от предвидените по горскостопански план/лесоустройствен проект 1 058 841 м³ стояща маса).

От горите - собственост на физически лица, е осъществено ползването на 861 417 м³ стояща маса (195.5 % от предвидените по горскостопански план/лесоустройствен проект 440 566 м³ стояща маса).

От горите - собственост на юридически лица, ползването е 89 755 м³ стояща маса (146.3 % от предвидените по горскостопански план/лесоустройствен проект 61 346 м³ стояща маса).

По основни групи сортименти изпълнението на предвижданията е: едра строителна дървесина - 1 341 052 м³ при предвидени 1 376 549 м³, или 97.4 %; средна строителна дървесина - 1 091 435 м³ при предвидени 1 602 561 м³, или 68.1 %; дребна строителна дървесина - 157 080 м³ при предвидени 537 274 м³, или 29.2 %; дърва за горене - 4 445 393 м³ при предвидени 3 055 789 м³, или 145.5 %. Общият добив на строителна дървесина е 2 589 567 м³ при предвидени 3 516 384 м³, или 73.6 на сто.

2. Инвентаризация и планиране в горските територии

● Проведени са съвещанията на комисиите по чл. 34, ал. 1 от Наредба № 18 /07.10.15 г. за инвентаризация и планиране в горските територии за извършване на инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2016-2017 г. за Държавните горски стопанства - Мездра, „Миджур“ (за частта на влятото ДГС - Чупрене), Троян, Борима, Севлиево, Момчилград, Кирково, Широка лъка, Пещера, Варна, Места, Дупница, Рибарица, Самоков (за частта на влятото ДГС - Боровец) и Ново Паничарево, и Държавните ловни стопанства „Русалка“ - Априлци, и „Граматиново“ - Граматиново.

● Подготвена е документацията за провеждане на открити процедури за обществена поръчка по извършване на инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2016-2017 г. за Държавните горски стопанства - Мездра, „Миджур“ (за частта на влятото ДГС - Чупрене), Троян, Борима, Севлиево, Момчилград, Кирково, Широка лъка, Пещера, Варна, Места, Дупница, Рибарица, Самоков (за частта на влятото ДГС - Боровец) и Ново Паничарево, и Държавните ловни стопанства „Русалка“ - Априлци, и „Граматиново“ - Граматиново.

● Съгласно разпоредбите на Наредба № 18, предвиждаща дейностите по инвентаризация на горските територии да се възлагат в годината, предшестваща годината за инвентаризация, е подготвена и документацията за провеждане на открити процедури за обществена поръчка по извършване на инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове за периода 2017-2018 г. за Държавните горски стопанства - Говежда, Цонево, гр. Сандански, Крумовград, Кости, Малко Търново, Звездец, Славейно, Хисаря, „Алабак“ - Велинград, Радомир и Костенец, и Държавните ловни стопанства „Родопи“, „Борово“, „Дикчан“, „Витошко - Студена“, за Учебно-опитното горско стопанство „Георги Ст. Аврамов“ - Юндола.

Процедурите по чл. 163 от Закона за горите са проведени от съответните държавни предприятия и регионални дирекции по горите, като за част от стопанствата провеждането на процедурите продължава.

Проведени са експертни съвети:

- За приемане на стопанските класове и размера на годишното пол-

зване за Държавните горски стопанства - Стара Загора, Лом, Белоградчик, Оряхово, Миджур, Кърджали, Харманли, гр. Гоце Делчев, Царево, Хвойна, Лъки, Клисуря, Никопол, Селище, Чехльово, Свищов, и за Държавните ловни стопанства - „Балчик“ и „Шерба“ (за частта на закритото ДГС - Старо Оряхово).

- Съвещания на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии за приемане на извършената инвентаризация на горските територии и изработените горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2015-2016 г. за Държавните горски стопанства - Стара Загора, Лом, Белоградчик, Оряхово, „Миджур“, Кърджали, Харманли, гр. Гоце Делчев, Царево, Хвойна, Лъки, Клисуря, Никопол, Селище, Чехльово, Свищов, и за Държавните ловни стопанства „Балчик“ и „Шерба“ (за частта на закритото ДГС - Старо Оряхово).

- За приемане на протоколите на комисиите по чл. 37, ал. 3 от Наредба № 18 инвентаризация и планиране в горските територии, за приемане на извършената инвентаризация на горските територии и изработените горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2015-2016 г. за Държавните горски стопанства - Стара Загора, Лом, Белоградчик, Оряхово, „Миджур“, Кърджали, Харманли, гр. Гоце Делчев, Царево, Хвойна, Лъки, Клисуря, Никопол, Селище, Чехльово, Свищов, и за Държавните ловни стопанства „Балчик“ и „Шерба“ (за частта на закритото ДГС - Старо Оряхово).

- За приемане на заданията във връзка с предстоящата инвентаризация на горските територии през 2016-2017 г. и съвместното изработване на горскостопански карти, горскостопански планове, планове за ловностопански дейности и за дейностите по опазване от пожари за Държавните горски стопанства - Мездра, „Миджур“ (за частта на влятото ДГС - Чупрене), Троян, Борима, Севлиево, Момчилград, Кирково, Широка лъка, Пещера, Варна, Места, Дупница, Рибарица, Самоков (за частта на влятото ДГС - Боровец) и Ново Паничарево, и за Държавните ловни стопанства „Русалка“ и „Граматиново“, както и за 2017-2018 г. за Държавните горски стопанства - Говежда, Цонево, гр. Сандански, Крумовград, Кости, Малко Търново, Звездец, Славейно, Хисаря, „Алабак“ - Велинград, Радомир и Костенец, за Държавните ловни стопанства „Родопи“, „Борово“, „Дикчан“ и „Витошко - Студена“, за Учебно-опитното горско стопанство „Георги Ст. Аврамов“ - Юндола.

Извършени са следните по-важни дейности:

Предоставена е цифровата ортофотокарта на дружествата, които извършват инвентаризацията на горските територии и изработват горскостопанските планове, горскостопанските карти, ловностопанските планове и планове за опазване на горските територии от пожари за периода 2016-2017 година.

- Разработена и приета е Методиката за контрол на дейностите по инвентаризация на горските територии.

- В района на Регионалната дирекция по горите - Бургас, е проведено национално съвещание с експерти от регионалните дирекции по горите и държавните предприятия по прилагането на Методиката за контрол на дейностите по инвентаризация на горските територии и по контрола на теренно-проучвателните работи, свързани с инвентаризацията на горските територии и изработването на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари.

- Проведено е национално съвещание с юристи и експерти от регионалните дирекции по горите и държавните предприятия във връзка с провеждане на открити процедури за обществена поръчка по извършване на инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански планове, горскостопански карти, ловностопански планове и планове за опазване на горските територии от пожари през 2016-2017 година.

- Осигурен е цифров модел на картата на възстановената собственост и на кадастралната карта за териториалния обхват на дейност на държавните горски и ловни стопанства, подлежащи на инвентаризация и горскостопанско планиране през 2016-2017 година.

- Приет е и е предаден на Националния статистически институт балансът на горските територии към 31.12.2016 година.

- Проведена е работна среща с представители на дружествата, извършващи инвентаризация, с цел обсъждане на основни изисквания за качествена инвентаризация и изработване на горскостопански карти, горскостопански планове, планове за ловностопански дейности и за дейностите по опазване от пожари.

- Експерти от отдела участват в комисии, експертни съвети и работни групи за разработване и анализиране на нормативни документи, указания и др., свързани с горския сектор.

- Приети и обобщени в срок са ежемесечни отчети на статистически данни на национално ниво за дейностите по залесяване, стопанисва-

не, опазване и охрана, защитени природни територии, ловно и рибно стопанство, отдаване на дейности и ползвания в горите.

- Изготвени и предоставени са ежемесечни отчети „Горско стопанство“ на регионалните дирекции по горите.

- Изготвени и предоставени са ежемесечни справки „Средни цени при продажба от склад по сортименти (Таблица 10)“ от system.iag.bg на регионалните дирекции по горите.

- Предоставена е обобщена информация за дейностите в горските територии за всяко тримесечие на Националния статистически институт, съгласно сключено споразумение между Изпълнителната агенция по горите и Националния статистически институт.

- Подготвени са заповеди за обособяване на горски териториални единици, съгласно задълженията по чл. 7 от Закона за горите.

- Издадени са три заповеди за определяне на горските територии по § 49 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за горите.

- Прието и утвърдено е задание за възлагане на обществена поръчка за изработването на областни планове за развитие на горските територии за областите Смолян, гр. Добрич и Монтана.

- Представен е за одобрение проект на наредбата по чл. 13, ал. 13 от Закона за горите - Наредба № 20/18.11.16 г. за съдържанието, условията и реда за създаването и поддържането на горскостопанските карти.

- Обсъдени и приети на Експертен съвет са задания за изработване на областни планове за развитие на горските територии за областите Смолян, Монтана и Добрич.

- Разработен и въведен е Регистър на горскостопанските планове и програми за недържавните горски територии.

Дейности в горите

Стопанисването, ползването и защитата на горите бяха насочени към формиране и поддържане на жизнени и многофункционални горски екосистеми, създаване на условия за естественото им възобновяване и подобряване на тяхната устойчивост чрез:

- регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия с провеждане на отгледните сечи (в т.ч. системи от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина);

- провеждане на предвидените в горскостопанските планове възобновителни сечи с естествено семенно възобновяване (в т.ч. на избраните сечи);

- превръщане на издънковите гори в семенни;

- поддържане на благоприятен консервационен статус на горските типове местообитания;
- провеждане на обучение, информационни кампании и други мероприятия с участие на структурите и специализираните териториални звена на ИАГ, НПО и други заинтересовани страни за състоянието на българските гори;
- контрол на провежданите сечи и спазване на режимите за устойчиво стопанисване на горите;
- контрол на издаване на разрешителните за сеч и освидетелстването на сечищата;
- лесопатологичен мониторинг на вредителите и болестите в горите и прогнозиране на градациите и епифитотиите;
- за подобряване на стопанисването на иглолистните култури и издънковите дъбови гори са проведени две национални съвещания - в Кюстендил и Генерал Тошево.

1. Залесяване и защита на горските територии от ерозия и по-рои

Основната дейност на ИАГ в тази област е насочена в следните направления:

- Изпълнение на целите и показателите, заложи в програмата и бюджета на ИАГ.
- Изпълнение на задълженията на България, произтичащи от членството в Европейския съюз, в областта на горските репродуктивни материали.
- Одобрение и регистрация на базови източници за горските репродуктивни материали (ГРМ), регистрация на доставчици на ГРМ, изпитване и оценка на семена и подобряване на състоянието на горската семепроизводствена база.
- Водене на регистър на горските разсадници в страната.
- Извършване на контролна дейност.
- Съгласуване на проекти за биологична рекултивация в горски територии, проверки по жалби, изготвяне на отговори и становища.
- Участие в изготвянето на проекти на нормативни документи.
- Изпълнение и координация на проекти и програми, финансирани от Европейския съюз.

В изпълнение на поставените цели и задачи са извършени следните дейности:

- Изготвен е Национален списък на одобрените и регистрирани източници за производство на ГРМ, изпратен на Европейската комисия.

- Одобрени и регистрирани са 20 нови базови източника от категория „селекциониран“ за производство на ГРМ, отговарящи на минималните изисквания на директива 1999/105/ЕС.

- За идентифициране на произхода на ГРМ от регионалните дирекции по горите и горските семеконтролни станции са издадени 236 сертификата.

- В семеконтролните лаборатории на Горските семеконтролни станции (ГСС) в София и Пловдив са окачествени и са издадени семеконтролни свидетелства на 299 партиди семена от широколистни и иглолистни видове.

- От специалисти на ИАГ и ГСС са извършени 831 контролни проверки на състоянието и провежданите дейности в регистрираните базови източници за ГРМ.

- Съгласувани са 12 проекта за рекултивация на нарушени терени в горски територии.

- Изготвен е отчет с база данни за проведената инвентаризация на горските култури в страната и са дадени препоръки за отстраняване на допуснатите пропуски и грешки.

- Определена е цената на компенсационното залесяване и са издадени заповеди от министъра на земеделието и храните и изпълнителния директор на ИАГ.

- В семехранилището за дългосрочно съхранение в ГСС - Пловдив, са съхранени 695.61 кг семена от 177 партиди от иглолистни и 870.21 кг от 192 партиди от широколистни видове.

- Ежемесечно се актуализира Публичният регистър на горските разсадници в страната.

- За защита на горските територии от ерозия и порои са извършени 5799 дка противоерозионни залесявания, изградени са 108 м² клејонажи и е направен ремонт на бараж.

- За залесителни мероприятия в държавните горски територии са изразходвани 13.36 млн. лева.

В таблица 1 са дадени по-важните дейности и резултати по създаването на гори, постигнати от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, общини и частни собственици.

Изпълнени дейности по създаване на гори

№	Видове дейности	Мярка	Изпълнение за 2016 г.
1.	Събрани и добити семена от ТП ДГС/ДЛС	кг	42 732
2.	Произведени фиданки в държавните горски разсадници	хил. бр.	12 536
3.	Залесени площи	дка	24 766
	в т.ч. от: държавни предприятия	дка	19 872
	общини	дка	4 892
	частни	дка	2
4.	Попълване на култури в държавни горски територии	дка	3178
5.	Отглеждане на култури в държавни горски територии	дка	92 474
6.	Среден процент на прихващане на културите:		
	а) държавна собственост:		
	- едногодишни	%	74.10
	- двегодишни	%	81.71
	- тригодишни	%	85.84
	б) общинска собственост:		
	- едногодишни	%	64.73
	- двегодишни	%	67.8
	- тригодишни	%	60.88
	в) частна собственост		
	- едногодишни	%	80.03
	- двегодишни	%	62.2
	- тригодишни	%	70.07

2. Провеждане на сечи в горите**Отгледни и селекционни сечи**

През 2016 г. за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия в държавните гори са проведени отгледни сечи на площ 425 776 дка, което представлява 61.9 % от предвиденията на

горскостопанските планове/лесоустройствените проекти. От тези сечи 43.5 % са в иглолистни, 38.8 % - в широколистни високостъблени, и 17.7 % - в издънкови за превръщане в семенни гори. Изпълнението на отгледните сечи без материален добив на площ 42 255 дка е 87.6 % от предвижданията на горскостопанските планове/лесоустройствените проекти. По видове отгледни сечи изпълнението на горскостопанските планове/лесоустройствените проекти е 82.6 % за осветленията, 37.5 % за прочистките, 52 % за прорежданията и 73.7 % за пробирките.

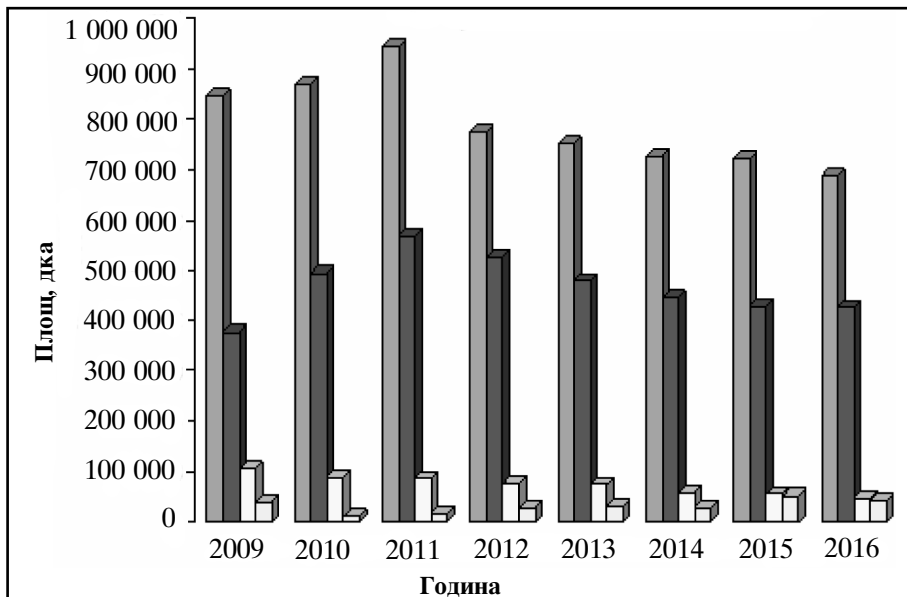
Селекционните сечи се провеждат в семепроизводствени насаждения за запазване на генетичното разнообразие на популационно и вътревидово ниво, регулиране на формовото разнообразие и селекционната структура на насажденията, осигуряване на условия за редовно и обилно семеносене или плодоносене и увеличаване на добива на висококачествени в наследствено отношение репродуктивни материали. През 2016 г. в държавните гори са проведени селекционни сечи на площ 12 753 дка, с което се изпълняват 105.4 % предвижданията на горскостопанските планове/лесоустройствените проекти.

Таблица 2

Площ на проведените отгледни сечи в държавните гори в периода 2009-2016 г. (дка)

	Година	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Отгледни сечи	Горскостопански план	846 674	868 846	943 665	775 586	751 829	727 781	720 862	688 129
	отчет	377 237	494 288	568 547	526 106	479 417	445 061	429 551	425 766
в т.ч. без материален добив	Горскостопански план	105 816	90 112	86 755	76 316	74 892	59 448	54 359	48 232
	отчет	37 822	11 249	16 633	28 113	31 344	28 834	51 467	42 255

През 2016 г., съгласно информационната система на ИАГ (system.iag.bg), в недържавните гори са проведени отгледни сечи на площ 100 964 дка, от които: 61 677 дка в общински гори; 35 365 дка в гори - собственост на физически лица; 2644 дка в гори - собственост на юридически лица; 1278 дка в гори - собственост на религиозни организации.

Фиг. 2. Динамика на проведените отгледни сечи и отгледни сечи без материален добив за периода 2009-2016 г.: отгледни сечи общо - горскостопански план; отгледни сечи общо - отчет; в т.ч. отгледни сечи без материален добив - горскостопански план; отгледни сечи без материален добив - отчет

3. Други мероприятия

В държавните гори е извършено:

- кастрене на стоящи дървета за подобряване на качеството на произвежданата дървесина и подпомагане на процеса на естественото самокастриране на дървостойте върху 14 642 дка, или с 13 889 дка повече от предвижданията на горскостопанските планове/лесоустройствените проекти;

- подпомагане на естественото възобновяване върху 61 589 дка (88.5 % от предвижданията на горскостопанските планове) и е с 2896 дка повече от предходната година;

- маркиране на лесосечния фонд в размер на 6 078 748 м³ стояща дървесина, или с 230 316 м³ по-малко в сравнение с 2015 година.

4. Ползване на дървесина

През 2016 г. ИАГ и регионалните дирекции по горите извършваха постоянен контрол на издаваните позволителни за сеч и съставяните

протоколи за освидетелстване на сечищата чрез информационната система на ИАГ system.iag.bg. През годината са издадени разрешителни за сеч за 8 965 534 м³ лежаща дървесина, като към 22.05.2017 г. са съставени протоколи за освидетелстване на сечищата за добити 7 094 027 м³ лежаща дървесина.

Сертификация на горите

Сертифицираните горски територии в България притежават сертификат от FSC. Съгласно годишния бюлетин на FSC за 2016 г. (таблица 3)

Таблица 3

Сертифицирани горски територии

Сертифицирани горски територии в България по системата за горска сертификация FSC					
№	Сертификационен код	Лицензен номер	Организация	Дата на сертифициране	Дата на валидност
1	NC-FM/COC-024264	FSC-C128218	Североизточно държавно предприятие	14.09.2016	13.09.2021
2	SA-FM/COC-005495	FSC-C131937	ТП ДЛС „Осогово“	06.01.2017	05.01.2022
3	CU-FM/COC-847520	FSC-C001506	ТП ДЛС „Росица“	08.07.2016	24.08.2019
4	SA-FM/COC-002326	FSC-C002352	ТП ДЛС „Дикчан“	05.05.2015	04.05.2020
5	CU-FM/COC-848871	FSC-C002522	ТП ДГС - Кости	24.10.2016	02.09.2019
6	NC-FM/COC-015479	FSC-C014720	ТП ДЛС „Граматиново“	20.06.2013	19.06.2018
7	NC-FM/COC-015480	FSC-C017147	ТП ДЛС „Шерба“	13.09.2013	12.09.2018
8	NC-FM/COC-015417	FSC-C021547	ТП ДГС - Айтос	21.02.2013	20.02.2018
9	SA-FM/COC-001497	FSC-C022259	ТП ДГС - Доспат	26.01.2017	25.01.2022
10	NC-FM/COC-015389	FSC-C028504	ТП ДЛС „Широка поляна“	19.11.2014	18.11.2019
11	NC-FM/COC-015390	FSC-C028518	ТП ДГС - Кирково	20.11.2014	19.11.2019
12	SA-FM/COC-002452	FSC-C074489	ТП ДГС - Якоруда	03.04.2015	02.04.2020
13	NC-FM/COC-013852	FSC-C109822	ТП ДЛС „Витина“	06.11.2013	05.11.2018
14	CU-FM/COC-847519	FSC-C114137	Северноцентрално държавно предприятие	08.07.2016	30.12.2018
15	NC-FM/COC-014939	FSC-C115104	ТП ДЛС „Мазалат“	12.12.2013	11.12.2018
16	NC-FM/COC-014931	FSC-C117782	Южноцентрално държавно предприятие - част	26.06.2014	25.06.2019
17	CU-FM/COC-847512	FSC-C118598	ТП ДГС - Стара Загора	08.07.2016	26.10.2019
18	CU-FM/COC-847772	FSC-C122262	Община Приморско	29.07.2016	20.08.2020
19	SA-FM/COC-004528	FSC-C122828	ТП ДГС - Смилян	06.10.2014	05.10.2019
20	SA-FM/COC-004529	FSC-C122829	ТП ДГС - Триград	06.10.2014	05.10.2019

площта на сертифицираните горски територии е 1 084 554 ха, или 25 % от общата горска територия в страната, а сертифицираните единици са 20.

Сертификат за проследяване на дървесината (*Chain of custody*) при-тежават 128 сертифицирани единици.

Въз основа на решение на МЗХ държавните горски предприятия предприеха действия за ускорена сертификация на държавните гори, в резултат на които е сертифицирана значителна площ от държавните горски територии.

В процедура по сертифициране са:

- Югозападно държавно предприятие - Благоевград.

- Югоизточно държавно предприятие - Сливен: ДГС - Мъглиж, Сливен, Твърдица, Чирпан, Гурково, Казанлък, и стопанствата в териториалния обхват на РДГ - Бургас.

- Южноцентрално държавно предприятие - Смолян: стопанствата в териториалния обхват на РДГ - Пловдив, и ДГС - Михалково.

- Северозападно държавно предприятие - Враца: ДГС - Берковица, и ДГС - Говежда.

Имайки предвид постигнатите резултати, може да се очаква, че заложената в Стратегически план за развитие на горския сектор в Република България 2014-2023 г. оперативна цел за сертифициране на 50 % от горските територии ще бъде преизпълнена за периода на действие на плана.

Защитени територии

1. Основни задачи:

- Изпълнение на предвидените програми и дейности в плановете за управление на природните паркове.

- Разработване на плановете за управление на природните паркове, в които няма действащи плановете.

- Изпълнение на проекти и програми, финансирани от оперативни програми на ЕС и други финансови механизми.

- Подобряване на управлението и инфраструктурата на парковете.

- Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие.

- Връзки с обществеността и образователни програми.

- Участие в процеса на актуализация на защитените територии.

- Съгласуване на проекти на плановете за управление на речните басейни.

2. Изпълнени дейности

На 24.02.2016 г. с Решение № 120 Министерският съвет прие Плана

за управление на Природен парк „Беласица“ („Държавен вестник“, бр.17, 01.03.2016 г.).

Сключени са четири споразумения за сътрудничество и съвместни дейности между Дирекциите на природните паркове и Държавните предприятия - ДПП „Беласица“, „Витоша“ и „Рилски манастир“ с ЮЗДП - Благоевград, и ДПП „Врачански Балкан“ със СЗДП - Враца. Целта на споразуменията за съвместна дейност е решаване на проблеми от взаимен интерес в следните области: устойчиво управление и опазване на природните ресурси; опазване на екосистемите и биоразнообразието; екологосъобразно управление на земите в защитените територии и защитените зони по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР); квалификация на персонала; подготовка, кандидатстване и изпълнение на проекти, свързани с горите и защитените територии.

След приключване на проектите, финансирани по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“ (ОПОС), дейността на парковите дирекции е насочена основно към поддържане на изградената туристическа инфраструктура - поставяне и обновяване на информационни табла, почистване на туристически маршрути, кътове за отдих и други. През годината са изградени нови туристически пътеки и съпътстващите ги кътове за отдих и допълнителна туристическа инфраструктура - табели, обезопасителни парапети, пейки и други.

Изградената в рамките на проект по ОПОС „Система за ранно известяване за пожари“ на територията на ДПП „Врачански Балкан“ работи пълноценно, като през 2016 г. са регистрирани 4 пожара. В резултат на уведомяването на Районните служби „Противопожарна безопасност и защита на населението“ от горските служители и доброволните отряди към кметовете на населените места пожарите са овладени, без да причинят сериозни щети.

Парковите дирекции продължават и своите дейности в областта на реинтродукция на застрашени и редки видове и поддържане на техните популации. Извършено е обезопасяване на електрически стълбове чрез поставяне на протектори за защита на птици. Продължи и подхранването на птици, като в част от изградените волиери в парковите територии са отгледани и аклиматизирани ушати сови, египетски лешояди, бухал, мишелов, кукумявка, чухал и други, разселени в съответните паркове.

ДПП „Врачански Балкан“ съвместно със специалисти от Лесотехническия университет разработи методика и технология за производство на птици от вида планински кеклик. Предстои разработването и на методика за разселване на произведените птици.

Отново на територията на ПП „Врачанки Балкан“ през тази година за първи път от осемнадесет години са наблюдавани и снимани три индивида от вида черен лешояд. Последното сигурно съобщение за гнезденето на черен лешояд (картал) във Врачански Балкан е от 1932 година.

Изградените обучителни и интерпретационни центрове в парковете стартираха своята дейност, като посрещаха периодично групи ученици и деца от страната.

В Младежки еколагер в с. Очин дол през годината са проведени семинари, образователни уикенди с участието на ученици от Враца, София и Мездра и международна среща с участието на младежи от България и Германия.

В базата на еколагера са провеждани обучения на Български младежки червен кръст - Враца, педагогически семинари за начални и предучилищни преподаватели, обучения за млади експерти по опазването на прилепите.

Посетителският център „Ритлите“, открит през юни 2016 г., е посетен от 740 души. Сред посетителите са студенти от Лесотехническият университет и Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“, ученически групи от Мездра, български и чуждестранни туристи, колоездачи и местни жители. За деца на с. Лютиброд са проведени 10 прожекции на 3D филми с природозащитна тематика.

Изграденият в Природния парк „Шуменско плато“ Летен информационен център, в който се помещава и новият Астрономически център - Шумен, отвори врати за посетители през 2016 година.

В направление „Връзки с обществеността и екологично образование“ дирекциите на природните паркове изготвиха и публикуваха редица материали в местни и национални медии. Бяха организирани и проведени образователни мероприятия с деца и ученици от местните училища - екскурзии, състезания, както и образователни дейности, обучения в информационно-посетителските центрове на ДПП, конкурси за най-добра рисунка и други.

ДПП „Беласица“ стартира изпълнение на дейност „Подготовка на кадри за развитието на туризъм“, в рамките на която под формата на пътуващи обучения се подготвят кадри за провеждане на различни туристически изяви.

Парковите дирекции работиха активно за подкрепа на местни инициативи и развитие на доброволческа мрежа.

Проведени са информационни кампании, свързани с дати от природозащитния календар. Реализирани са дейности с екоklubовете и учи-

лицата в населените места в близост до парковете. Дирекциите на парковете се включиха и в инициативата на МЗХ „Купи жива елха, помогни на дете“.

Дирекциите на природните паркове продължиха изпълнението на задълженията си, свързани с провеждането на мониторинг на консервационнозначими видове растения и животни, включени в Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие, като бяха попълнени и изпратени за въвеждане в системата на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) необходимите формуляри.

Дирекциите на природните паркове организираха и участваха в доброволчески акции по почистване на парковите територии и в традиционната кампания на bTV „Да почистим България за един ден“.

В рамките на Седмицата на гората парковите дирекции съвместно с регионалните дирекции по горите и държавните предприятия организираха и проведоха инициативата „Горски празник - Лесовъд за един ден“.

За поредна година дирекциите на природните паркове организираха провеждането на „Фестивал на зелениката“, „Фестивал на кестена“ „Зимна Беласица“, „Зелени слънца“, Международния симпозиум на съвременното изкуство „Ломея“ и други.

Дирекциите на природните паркове съвместно с ИАГ участваха в превърналото се в традиция туристическо изложение „Зелени дни“, провеждано през май в София.

През октомври експерти от ИАГ организираха и проведоха второ обучение за служители в регионалните дирекции, дирекциите на природните паркове и държавните предприятия за работа с деца - „Горска педагогика“.

Представители на дирекцията „Гори и лесовъдски дейности“ в ИАГ и на ДПП „Беласица“ и ДПП „Странджа“ участваха в заседания на Националния комитет по Програмата „Човекът и биосферата“ на ЮНЕСКО. На заседанията бяха представени резултатите по проект „Подготовка на процеса на ревизия на мрежата от биосферни резервати в България“ на Българска фондация „Биоразнообразие“ (БФБ). В резултат на проведените срещи за територии от природните паркове са подготвени два номинационни формуляра (Биосферен парк „Беласица“ и Биосферен парк „Узунбуджак“, част от ПП „Странджа“), съгласно съвременните изисквания на програмата „Човекът и биосферата“ на ЮНЕСКО. В края на септември до секретариата на ЮНЕСКО е подаден номинационният формуляр за Биосферен парк „Узунбуджак“.

Експерти на отдел „Възобновяване, стопанисване, ползване и защи-

та на горите“ в ИАГ участваха в:

- Разработването на Наредба за определяне на обезщетенията за възмездни обществени екосистемни ползи от горските територии.

- Разработването на частичен областен план за развитие на горските територии (ОПРГТ), проведените обществени обсъждания за проекта на ОПРГТ и в експертната работна среща за представяне на резултатите от експерименталното разработване на областните планове за горските територии на общините Берковица и Вършец.

- 15 заседания на Висшия експертен екологичен съвет към МОСВ, на Междуведомствената комисия за приемане на екологични оценки и заседание на Националния съвет за биологичното разнообразие.

През 2016 г. Изпълнителната агенция по горите участва в процедура по прекатегоризиране, заличаване, намаляване на площта и съгласуване на проекти на плановете за управление на защитени територии и плановете на управление на речните басейни, както следва:

- обявяване на защитена местност „Градишка могила“, попадаща в района на дейност на ДГС - Казанлък;

- предложение за заличаване на природните забележителности „Пещера Леденика - Римското кале“ и „Пещера Раковски - Злостен“;

- проект на План за управление на резерват „Риломанастирска гора“;

- проект за промяна на Плана за управление на защитена местност „Шабленско езеро“;

- проект на План за управление на природна забележителност „Деветашка пещера“;

- проект на План за управление на риска от наводнения в Източнобеломорски район (2016-2021 г.);

- проект на План за управление на речните басейни в Източнобеломорски район (2016-2021 г.);

- проект на План за управление на речните басейни в Дунавски район за басейново управление (2016-2021 г.);

- проект на План за управление на риска от наводнения и национални програми за изпълнението му за Дунавски район за басейново управление;

- проект на План за управление на риска от наводнения и национални програми за изпълнението му за Западнобеломорски район за басейново управление;

- проект на План за управление на речните басейни в Западнобеломорски район (2016-2021 г.);

- проект на План за управление на риска от наводнения и национал-

ни програми за изпълнението му за Черноморски район за басейново управление;

- проект на План за управление на речните басейни в Черноморски район (2016-2021 г.);

Консултации и подпомагане на собствениците на недържавни гори

През 2016 г. са изпълнени дейности, насочени към подпомагане на собствениците на недържавни гори и лесовъдите на частна практика:

- Проведени са над 600 консултации на собственици, частни лесовъди и други заинтересовани лица под различна форма - по телефона, електронната поща, в приемната на МЗХ и при теренните проверки.

- Взето е участие в организираните от Асоциация „Общински гори“ работни съвещания, свързани с разработването на областни планове за развитие на горските територии и устойчиво управление на горите.

- Взето е участие в организираното от Национално сдружение „Горовладелец“ работно съвещание по проблемите на управлението и стопанисването на горските територии, управлявани от горски сдружения.

- Взето е участие в регионалните съвещания по маркиране, на които присъстват лесовъди от териториалните поделения на държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите, общини и частно практикуващи лесовъди, вписани в регистъра по чл. 235 от Закона за горите.

- В хода на извършваните проверки, срещи и консултации са популяризирани добри практики, свързани с устойчивото стопанисване на горите и осъществяването на дейностите в горските територии.

Промени в горските територии

През периода 01.01.-31.12.2016 г. в горските територии на Република България са настъпили редица промени.

Издадени са 33 административни акта за промяна на предназначението на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 14 от Закона за горите (отм.), с обща площ 894.682 дка, с цена за промяната 2 149 424.00 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 514 622.77 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие (ДП). По 20 заявления, постъпили по реда на чл. 14 от Закона за горите (отм.), са прекратени административните производства по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Издадени са 27 административни акта за промяна на предназначение-

нието на поземлени имоти в горски територии по реда на чл. 77 от Закона за горите, с площ 3162.180 дка, с цена за промяната 7 377 802.00 лв., постъпващи по сметката на Министерството на земеделието и храните. Определени са средства за компенсационно залесяване в размер на 2 783 533.15 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

Безвъзмездно е променено предназначението по реда на чл. 73, ал. 5 от Закона за горите на 528.526 дка горски територии за изграждането на национални обекти и общински обекти от първостепенно значение, като са издадени 15 административни акта, с които се констатират вече възникнали права и задължения.

Издадени са 74 административни акта за придобиване на право на собственост върху 46.807 дка горски територии - частна държавна собственост, представляващи застроена и нормативно определена прилежаща площ на сгради, постройки, мрежи и съоръжения, по реда на § 123, ал. 3, на ПЗР към ЗИД на Закона за горите (отм.), с обща цена за продажба на поземлените имоти 564 990.61 лв. и режимни разноски в размер на 11 226,82 лв., постъпващи по сметката на ИАГ. Издадени са 4 административни акта за отказ за придобиване на право на собственост върху застроена и нормативно определена прилежаща площ на сгради, постройки, мрежи и съоръжения, по реда на § 123, ал. 3, на ПЗР към ЗИД на Закона за горите (отм.), и по едно заявление е прекратено административното производство по реда на АПК.

Издадени са 6 заповеди по чл. 82 от Закона за горите за промяна на предназначението на земеделски в горски територии, с обща площ 192.895 декара.

Издадени са 44 административни акта за учредяване на право на строеж по реда на чл. 56 от Закона за горите върху горски територии, с площ 17.559 дка, с обща цена 212 377.18 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП и 4247.60 лв. режимни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за оценяваните насаждения е 4 415.11 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 9808.31 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

Издадени са 24 административни акта за учредяване на сервитут по реда на чл. 63 от Закона за горите върху горски територии с площ 79.003 дка, с обща цена 508 917.50 лв., постъпващи по сметката на ИАГ, и 10 176.61 лв. режимни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за

оценяваните насаждения е 11 593.22 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 52 623.82 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

Издадени са 14 административни акта за учредяване на сервитут на енергиен обект по реда на чл. 64 от Закона за горите върху горски територии, с площ 421.681 дка, с обща цена 1 319 474.50 лв., постъпващи по сметката на МЗХ и 26 389.49 лв. режимни разноски, постъпващи по сметката на Министерството на земеделието и храните. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за оценяваните насаждения е 224 301.49 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие. Определени са средства за компенсационно залесяване за 339 662.51 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

Издадени са 7 административни акта за учредяване на право на ползване по реда на чл. 70 от Закона за горите върху горски територии, с площ 10.767 дка, с обща цена 2127.55 лв., постъпващи по сметката на ИАГ и 42.55 лв. режимни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Начислената стойност на дървесината „на корен“ в сегашна възраст за оценяваните насаждения е 6048.84 лв., постъпващи по сметката на съответното ДП. Определени са средства за компенсационно залесяване за 10 534.99 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

Издадени са 10 административни акта за учредяване на право на ползване и сервитути по реда на чл. 16 от Закона за горите (отм.) върху горски територии с площ 11.511 дка и с обща цена 55 878.60 лв., постъпващи по сметката на ИАГ и 1117.57 лв. режимни разноски, постъпващи по сметката на ИАГ. Определени са средства за компенсационно залесяване за 4397.63 лв., постъпващи по сметката на съответното държавно предприятие.

ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Защита на горските територии от болести, вредители и други повреди

Най-голямо влияние върху здравословното състояние на горите в страната през 2016 г. оказват повредите от абиотични фактори - 7000 сигнала за обща площ 360 000 декара. Засегнати са предимно иглолистни насаждения. Най-много щети от сняг са нанесени в Регионалните дирекции по горите - Смолян - 90 507 дка, Пазарджик - 65 407 дка, Кър-

джали - 49 599 дка, Пловдив - 22 624 дка, и Стара Загора - 2589 декара. Засегнатите насаждения вторично са нападнати от стъблени вредители (корояди). Проведените санитарни сечи за усвояване на засегнатите от сняг, корояди и други причини площи са върху 263 504 декара.

Проведената авиоборба през 2016 г. в иглолистните гори е на обща площ 30 866 дка, при 45 345 дка, предвидени по прогноза. Борбата е проведена срещу насекомния вредител борова процессионка с продукти за растителна защита на основата на активните вещества „Спинозад“ и „Дифлубензурон“. Отчетеният ефект от авиоборбата, изразен в смъртност на вредителите, е от 53 до 98 %. Общо за авиоборбата през годината са изразходвани 170 000 лв., при средна стойност за декар 5.50 лева.

Извършена е наземна химична и биологична борба на обща площ 3835 дка за 35 561 лв. (средно 9.27 лв./дка).

Проведена е механична борба на площ 4408 дка на стойност 9206 лв. (2.08 лв./дка).

Предвидените мероприятия за борба с вредители, болести и други повреди са преизпълнени, с изключение на авиоборбата, механичната борба и санитарните сечи. Санитарните сечи са изпълнени на 58 % спрямо прогнозата за 2016 година.

Отчетените лесозащитни мероприятия през 2016 г. и предвидените по прогноза площи са показани в таблица 4.

Таблица 4

Предвидени и проведени лесозащитни мероприятия и изразходвани средства

Мероприятие	Годишна прогноза за 2016 г.	Отчет 2016 г.	Изпълнение	Изразходвани средства
	<i>дка</i>	<i>дка</i>	<i>%</i>	<i>лева</i>
Авиоборба общо	45 345	30 866	68	170 800
авиохимична	7628	691	9	2498
авиобиологична	37 717	30 175	80	168 302
Наземна хим. и биол. борба	1862	3835	206	35 561
Механична борба	6843	4408	64	9206
Интегрирана борба	-	-	-	-
Общо:	54 050	39 109	72	386 367
Санитарни сечи	454 819	308 434	58	601 934

2. Защита на горските територии от пожари

През 2016 г. в страната са регистрирани 583 пожара, засегнали 63 389 дка горски територии, като 7156 дка от тях са от върхови пожари. Площта на опожарените иглолистни гори е 9359 дка, широколистни - 41 930 дка, смесени - 2213 дка, а 9887 дка са тревите и незалесените горски територии.

В сравнение със средногодишно опожаряваните в страната 110 000 дка при среден брой 550 пожара в периода 2005-2015 г. 2016-а е година със стойности далеч от средните на база основните статистически показатели за опожарени горски територии. Това се дължи както на превантивната дейност, така и на вложените от МЗХ и МВР през последните години немалки финансови ресурси за специализирана техника, обучение и създаване на доброволни формирования.

Най-голям е броят и площта на горските пожари в Регионалните дирекции по горите - Кърджали - 91 и 34 949 дка, Стара Загора - 34 и 6955 дка, Бургас - 45 и 4975 дка, Ловеч - 30 и 4029 дка, и Сливен - 33 и 4147 декара. Опожарените площи само в тези пет регионални дирекции са почти 90 % от всички засегнати горски територии през годината. С най-малко регистрирани горски пожари и площи са Регионалните дирекции по горите - Шумен - 5 и 36 дка, Смолян - 27 и 62 дка, и Велико Търново - 9 и 155 декара.

Най-голям дял от опожарените площи през 2016 г. са държавна собственост - 66 %, общинска собственост - 20 %, частна собственост - 12 %, и 2 % са собственост на юридически лица.

Основните причини на възникналите през 2016 г. 583 пожара са:

- мълнии - 4 %;
- умишлени - 5 %;
- човешка небрежност - 74 %;
- неизвестни причини - 17 %.

Преките щети от горските пожари през 2016 г. са оценени на почти 6 млн. лв., което е над средната стойност от около 5 млн. лв. за последните 11 години. В тази сума не влизат разходите, които ще бъдат необходими за възстановяване на опожарените от върхови пожари горски територии и ще бъдат направени през следващите 3 години от държавните горски предприятия и останалите собственици на горски територии. В посочените финансови средства не са включени и разходите за потушаване на пожарите в отчетния период на МВР, МО, областни администрации, общини, доброволци и други собственици на горски територии.

В резултат на създадената организация и благодарение на незабавната и адекватна реакция на горски служители, пожарникари и други участници в голяма част от случаите на получаване на сигнал за пожар не е допуснато навлизане на огъня в горските територии. За това отново допринесе дейността на изнесения център на тел. 112 към Изпълнителната агенция по горите. Получаваните на него сигнали за възникнали пожари в горски територии или в близост до тях моментално се препращат на специализираните групи в ДГС и РДГ, които осъществяват проверка на място и предприемат първоначални действия за гасене.

Във връзка с възникнали пожари, в т.ч. и в горите, през 2016 г. са обявявани на няколко пъти кризисни ситуации, но не е допусната загуба на човешки живот или тежки наранявания. В преодоляване на кризите участваха служители и техника на държавните предприятия и техните териториални структури - ДГС и ДЛС, както и служители и горски инспектори от съответните регионални дирекции по горите към Изпълнителната агенция по горите.

Сред основните причини, освен метеорологичния фактор (много влажно първо шестмесечие и сухо и горещо лято), са и небрежността от земеделските стопани, най-вече при почистване на пасища и необработваеми земеделски земи. Най-големите и трудни за овладяване горски пожари през годината в областите Хасково, Стара Загора и Сливен са предизвикани от подобен род небрежност и безотговорност. В тази връзка от страна на МЗХ и ИАГ бяха направени няколко важни стъпки. Поради установените множество пожари, възникващи при почистване на пасища и преминаващи в горски територии, със Заповед РД 09-651 от 01.09.2016 г. на министъра на земеделието и храните е създадена работна група с представители на Министерството на земеделието и храните, Министерството на вътрешните работи - ГД „ПБЗН“, Министерството на околната среда и водите, Министерството на транспорта, Държавния фонд „Земеделие“, Изпълнителната агенция по горите, Националното сдружение на общините в Република България и други със задача да представи проекти за изменение и допълнение на Закона за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ), Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ), Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР), Наказателния кодекс и други. Целта е актуализиране на административните процедури при установяване на пожари, придвиждане на режим за санкциониране на собствениците, ползвателите и/или кандидатите по схемите и мерките за директни плаща-

ния при установяване на неспазване на правилата за пожарна безопасност и предизвикване на пожари, и за превенция на пожарите в земеделски земи. Работната група предложи конкретни текстове за изменение и допълнение на посочените нормативни документи, които са готови за внасяне в Народното събрание.

През 2016 г. от приоритетна важност за МЗХ и ИАГ бе изготвянето на методика и извършване на оценка и картографиране на риска от горски пожари за територията на страната. Те са необходими както за изпълнение на изискванията на Наредбата за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на рисковете от бедствия („Държавен вестник“, бр. 84 от 02.11.2012 г., изм. и доп. „Държавен вестник“, бр. 44 от 10.06.2016 г.), така и във връзка с изпълнението на тематично предварително условие (ТПУ) „5.1: Превенция и управление на риска“ от Приложение 5 на Споразумението за партньорство между Република България и Европейската комисия: „Преглед на изпълнението на приложимите тематични предварителни условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020 година. В края на 2016 г. оценката и картографирането на риска от горски пожари са приети, първоначално на заседание от Експертен съвет на ИАГ, а впоследствие и от комисия, назначена със заповед на министъра на земеделието и храните, включително с представители на Главната дирекция „Противопожарна безопасност и защита на населението“. С приемането на окончателен отчет на разработката „Оценка и картографиране на риска от горски пожари на територията на страната“ е изпълнено задължението на министъра на земеделието и храните, съгласно чл. 2, т. 4 от Наредбата за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на рисковете от бедствия. Разработката е публикувана на интернет страницата на ИАГ в раздел „Документи/Други“ на адрес: <http://www.iag.bg/docs/lang/1/cat/4/index>.

Най-важните задачи през 2016 г. и в периода до 2020 г. са следните:

- Стартиране на процеса и успешно изграждане на единната автоматизирана система за наблюдение и откриване на пожари в горските територии.
- Почистване на падналата вследствие на природните бедствия през 2015 г. дървесина и осигуряване на безпрепятствен достъп на противопожарната техника до горските територии.

- Изграждане на всички предвидени противопожарни прегради и ежегодното им почистване във всички горски територии преди началото на летните месеци.

- Осигуряване на достатъчен брой специализирани високопроходими автомобили за патрулиране и първоначална атака на горски пожари.

- Упражняване на ефективен превантивен контрол върху земеделските територии от страна на местната и изпълнителната власт.

- Търсене на адекватна наказателна отговорност от лицата, извършващи самоволно и безразборно палене на стърнища и пасища във и извън горските територии. Постепенно преминаване към режим за контролирано изгаряне и ползване на огъня като превантивно средство за редуциране на растителни остатъци.

- Подготовка и реализиране на проекти по оперативни, трансгранични и други програми в областта на опазването и защитата на горите от пожари.

- Създаване на стройна организация за обучение на служителите и лицата, ангажирани с превенцията и предотвратяването на горските пожари.

- Подобряване на качеството на въвежданата информация за горските пожари в интернет базираната информационна система на ИАГ чрез засичането ѝ с данните от съвместните протоколи за всеки възникнал горски пожар.

КОНТРОЛ В ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. Контрол и опазване на горските територии

Към 01.01.2016 г. Изпълнителната агенция по горите контролира дейностите в горски територии (ГТ) на площ 4 230 825 хектара.

През 2016 г. от всички служители на РДГ и ДП по чл. 163 от ЗГ са извършени 420 384 проверки на превозни средства, лица и обекти, свързани с ползването, преработката и търговията с горски, дивечови и рибни ресурси, което е със 77 704 бр. по-малко от 2015 година. Проверени са 23 627 обекта по чл. 206 от ЗГ, 65 418 обекта за добив на дървесина, 124 883 превозни средства, 130 952 ловци, 10 556 риболовци и 64 948 други лица.

Прекият контрол в страната се извършва от 422 горски инспектори в РДГ, като през годината те са намалели с десет служители в сравнение с 2015 година.

Дейностите по опазване на горските територии по видове собственост се упражняват от:

- 2600 служители за ГТ - държавна собственост (със 116 повече от 2015 г.);

- 349 служители за ГТ - общинска собственост (с 47 повече от 2015 г.);

- 34 служители за ГТ - частна собственост (с 2 повече от 2015 г.).

През 2016 г. по Кодекса на труда са наложени дисциплинарни наказания на двадесет и един горски инспектори от РДГ (с 23 по-малко от 2015 г.), от които двама са уволнени, четирима са с „предупреждение за уволнение“, петнадесет са със „забележка“. На четирима горски инспектори са наложени наказания „порицание“ по Закона за държавния служител. Дисциплинарни наказания са наложени и на 449 служители от държавните предприятия и техните териториални поделения. Наложени са дисциплинарни наказания и на девет служители от общински структури.

Констатирани нарушения

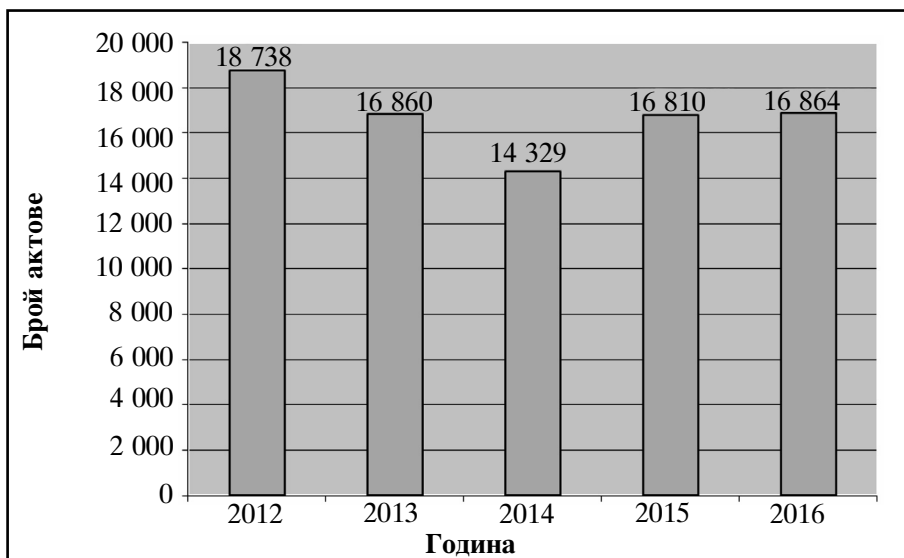
През 2016 г. са констатирани общо 21 999 нарушения на горското законодателство. Съставени са 16 864 акта за установяване на административни нарушения, които са с 54 повече от 2015 година. За 3093 нарушения не са открити извършителите, а 2042 нарушения, установени с констативни протоколи, са с известни нарушители, на които предстои да бъдат съставени актове.

В горски територии - държавна собственост, с актове и констативни протоколи са установени общо 11 553 нарушения, в общинска собственост - 1182, а в частна собственост - 3926 нарушения.

От общо 16 864 акта 5807 са съставени от служители на РДГ, 10 095 - от служители на ДГС/ДЛС, 790 - от служители на общините, 121 акта са съставени от лица на частна лесовъдска практика и 51 - от служители на Министерството на вътрешните работи (всички в териториалния обхват на РДГ - Берковица).

По Закона за горите са съставени 15 550 акта, по Закона за лова и опазване на дивеча - 799, по Закона за рибарството и аквакултурите - 166, по Закона за лечебните растения - 22, и 327 акта са съставени по други закони.

Служителите на РДГ са съставили 161 акта за нарушения, извършени от служители на ДГС/ДЛС, 357 акта - на лесовъди, практикуващи частна лесовъдска практика, и 140 акта - на лица, имащи отношение към дейностите по стопанисване и опазване на горски територии - об-

Фиг. 3. Брой актове по години

щинска собственост. Наложени са и 61 принудителни административни мерки по чл. 253 от Закона за горите.

През 2016 г. най-много установени с актове нарушения са констатирани в РДГ - Ловеч - 3090, следвана от РДГ - Бургас - 1598, РДГ - Варна - 1595, и РДГ - София - 1513 акта.

Продължава да е голям броят на системните нарушители, за които извършването на незаконна сеч се е превърнало в „професия“.

Движение на актовете преписки и събираемост на наложените глоби и санкции

Поради остарелия софтуер за водене на актовете преписки статистиката за движението им може да бъде дадена само за актовете, съставени от служители на РДГ и ДГС/ДЛС. През 2017 г. предстои да бъде внедрен нов софтуер, в който ще бъдат регистрирани всички преписки и констативни протоколи, свързани с нарушения на горското законодателство.

В Информационната система „Елица“ са въведени общо 14 276 преписки - с 3128 по-малко от реално съставените актове. Липсват преписките, които се намират в общините - 790, преписките, образувани от служители на МВР - 349, както и такива, образувани през 2016 г., но все още невъведени в програмата.

От регистрираните 14 276 акта са издадени 10 881 наказателни постановления (НП), 312 преписки са отменени от директорите на РДГ (приблизително двойно повече от 2015 г.). В Прокуратурата са изпратени 2679 преписки, от тях 795 са без решение, 1753 са върнати за административно производство, а по 131 са образувани наказателни производства.

Обжалвани са 604 акта, от съда са видоизменени 38, 64 са отменени и 19 са потвърдени. Издадени са 31 присъди, с 20 по-малко от 2015 година.

Общо 7265 наказателни постановления са влезли в сила.

Наложените с наказателни постановления парични санкции и глоби са общо 1 916 711 лв., като по влезлите в сила НП сумата е 1 058 768 лева. Събрани са 172 866 лв. от влезлите в сила НП, което представлява 16.33 % събираемост.

Задържани вещи - предмет на нарушенията и послужилите за извършване на нарушенията

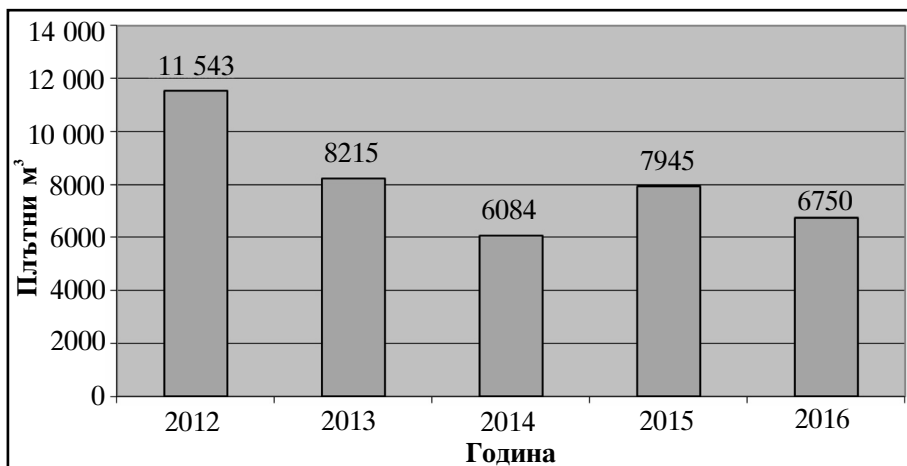
През 2016 г. общо с актове и констативни протоколи е установена отсечена незаконна дървесина в размер на 26 182 плътни куб. метра.

Приходите от продажби на задържани вещи през 2016 г. възлизат общо на 153 488 лева. Голяма част от задържаната дървесина се предоставя безвъзмездно по реда на чл. 273, ал. 2 и ал. 5 от Закона за горите.

Таблица 5

Задържани вещи

Задържани вещи	С констативни протоколи и актове	Само с актове
Обла дървесина	8013 м ³	1159 м ³
Дърва за огрев	10 924 пр. м ³	9645 пр. м ³
Фасонирана дървесина	313 м ³	52 м ³
Недървесни горски продукти	1914 кг	1885 кг
Моторни превозни средства	577 бр.	192 бр.
Коне	119 бр.	-
Каруци	421 бр.	413 бр.
Моторни триони	304 бр.	187 бр.
Оръжие	34 бр.	7 бр.
Лодки	3 бр.	0 бр.
Мрежи	41 бр.	0 бр.
Дивечово месо и риба	525 кг	150 кг
Други	346 бр.	187 бр.

Фиг. 4. Количество дървесина, задържана с актове общо за ИАГ (2012-2016)

2. Прилагане на Регламент (ЕС) № 995/2010

През изтеклата 2016 г. Изпълнителната агенция по горите продължи с активните действия за популяризирането и прилагане на Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20.10.2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал.

В резултат на упражнените контролни функции служители на ИАГ и РДГ са извършили 430 проверки, като 351 от тях са на оператори, а останалата част - на търговци по смисъла на Регламента.

За подпомагане на дейността е използвана информационно-справочната система на Агенция „Митници“.

За укрепване на административния капацитет по прилагане на Регламента са извършени следните по-важни дейности:

- Проведени са три регионални срещи, на които служителите на РДГ са получили допълнителна информация относно Регламента и реда за извършване на контрол, включително чрез извършване на съвместни проверки на оператори - вносители от страни извън Европейския съюз на дървен материал, попадащ в обхвата на Регламента.

- Участие в работна среща на експертната група и на Комитета FLEGT/EUTR по въпроси, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) 995/2010 в Брюксел, Белгия.

- Участие в две срещи за обмяна на информация между работещите за ограничаване на незаконния дърводобив контролни органи на САЩ

и Австралия и Компетентните органи по прилагането на Регламент (ЕС) 995/2010. Кампания, организирана от „Форест Трендс“ - организация с нестопанска цел, със седалище във Вашингтон, САЩ, която има за цел да насърчи пазарноориентирани методи за опазване на горите.

- Участие в семинар в Загреб, Хърватия, на тема „Сътрудничество между ЕС, страните кандидатки на ЕС и потенциалните кандидати за членство по прилагане на Регламента на ЕС за дървесината“, на който бе представена дейността на ИАГ като Компетентен орган по прилагането на Регламента в България.

Текущо е предоставяна информация и са давани консултации на лица за задълженията им по спазването на разпоредбите на Регламента.

3. Дейност на РДГ по контрол в горските територии

През 2016 г. горските инспектори в РДГ са извършили общо 189 095 проверки на 23 627 обекта за преработка и търговия с дървесина, 16 086 обекта за добив на дървесина, 60 977 МПС, 48 176 ловци, 10 483 риболовци и 29 746 физически лица.

Горските инспектори и експертите в РДГ са съставили 5807 акта, или 34.4 % от актовете в страната - средно по 13.8 акта на служител (тенденцията се запазва от 2015 г.). Служителите на държавните предприятия и техните поделения са съставили 10 095 акта, или средно по 3.9 акта на служител, а назначените или наетите служители за опазва-

Таблица 6

Задържани вещи

Задържани от служители на РДГ вещи на нарушители по АУАН	2015 г.	2016 г.
Обла дървесина	1139 м ³	903 м ³
Дърва за огрев	5045 пр. м ³	3718 пр. м ³
Фасонирана дървесина	59 м ³	62 м ³
Недървесни горски продукти	598 кг	667 кг
Моторни превозни средства	296 бр.	241 бр.
Коне	58 бр.	37 бр.
Каруци	227 бр.	161 бр.
Моторни триони	141 бр.	93 бр.
Оръжие	23 бр.	21 бр.
Лодки	5 бр.	3 бр.
Мрежи	28 бр.	41 бр.
Дивечово месо и риба	477 кг	339 кг

не на общинските горски територии са съставили общо 790 акта, средно по 2.3 акта на служител през годината.

Задържаните от нарушители вещи са: 903 м³ обла дървесина, 62 м³ фасонирана дървесина и 3718 пр. м³ дърва за огрев, 241 МПС, 37 коня, 93 моторни триона, 21 бр. оръжие, 41 мрежи, 339 кг дивечово месо и риба, 667 кг недървесни продукти и други.

През 2016 г. се наблюдава намаляване на почти всички видове задържани вещи в сравнение с 2015 година.

4. Проблеми при контрола и опазването на горските територии

- Събираемостта на сумите по влезлите в сила наказателни постановления (която е от компетентността и на други институции) е много ниска, което създава чувство на безнаказаност у нарушителите, а работата на служителите по контрол и опазване на горските територии се обезсмисля.

- Много малко са издадените присъди за престъпления, свързани с горското законодателство.

- По много малка част от изпратените в Прокуратурата преписки се образува досъдебно производство. Препращането на преписките натоварва административно РДГ и Прокуратурата.

- В много РДГ има проблеми с организацията по задържане на вещите - предмет на нарушенията и послужилите за тяхното извършване. Броят на базите за съхранението им е недостатъчен.

- Процедурата по продажба на отнетите вещи по Закона за държавната собственост е бавна.

- Собствениците на горски имоти, особено на малките по площ, проявяват незаинтересованост за опазването им.

- Недостатъчен е контролът върху дейността на регистрираните лесовъди, упражняващи частна практика. Те, от своя страна, избягват да съставят актове за нарушения и не изпълняват стриктно дадените им по закон правомощия по опазване на горските територии.

- В Закона за опазване на селскостопанското имущество не са формулирани ясно дейностите по добив на дървесина извън горски територии, както и задълженията на лицата, отговорни за добива. Често чрез документите, разрешаващи почистване на земеделски територии, се извършват нарушения в горски територии.

- Чести са нарушенията при издаването на превозни билети, като лицата, експедиращи дървесина, издават билетите не от временния склад, а от удобно за тях място, най-често близо до републиканската

пътна мрежа.

5. Взаимодействие с други институции

Взаимодействието на служителите по контрола и опазването на горските територии е предимно със служители на МВР. При наличие на данни за престъпление, структурите на МВР поемат случаите. От друга страна, при констатиране на нарушения, свързани с горското законодателство, често служителите на МВР се обръщат за съдействие и съставяне на актове към служители на РДГ или ДГС/ДЛС. Единствено в териториалния обхват на РДГ - Берковица, служители на МВР имат съставени 51 акта.

Защитата и опазването на горските територии от пожари, както и непосредствените действия по гасене се осъществяват в тясно сътрудничество с Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - МВР.

През 2016 г. се проведеха съвместни акции с Дирекция „Жандармерия“ към МВР, на територията на Регионалните дирекции по горите в София, Берковица, Пловдив, Бургас, Сливен, Кърджали и други.

Извършени са и съвместни проверки със служители на Националната агенция по приходите, Дирекцията за национален строителен контрол, Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури, Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“, Държавната агенция за метеорологичен и технически надзор и други.

ИАГ взе участие в изпълнение на международни съвместни проверки за незаконен лов и други дейности, нанасящи щети на околната среда, съвместно с представители на МВР. Те бяха проведени през май, септември и октомври. След сериозна подготовка, включваща изготвянето на оперативен план с цели, място, време, структури за изпълнение и с участието на служители от шест регионални дирекции по горите, бяха извършени 344 проверки на обекти за дърводобив и преработка на дървесина, МПС, ловци и риболовци.

6. Предприети мерки за подобряване на контрола

Въведена е система за издаване на превозни билети от временен склад по електронен път и регистрирането им в централен сървър в ИАГ.

Разработени са софтуери за електронни превозни билети, издавани от обектите по чл. 206 от ЗГ, като предстои да бъдат внедрени през 2017 година.

Със заповеди на ИАГ е регламентирано издаването на електронни превозни билети от временен склад и от обекти, в които постъпва, преработва се или от които се експедира дървесина.

Разработва се нов софтуер за обработка на актовете преписки, който предстои да бъде внедрен през 2017 година.

Горските инспектори в РДГ преминаха ежегодните обучения с лектори от ИАГ и РДГ.

С цел преустановяване на нарушенията и респектиране на потенциалните извършители бяха предприети съвместни акции с участие на горските инспектори в РДГ, служители на ДГС/ДЛС и МВР. Продължават и специализираните акции, при които горските инспектори от една регионална дирекция по горите проверяват територии на други регионални дирекции по горите, или т.нар. кръстосани проверки, като с тези мерки допълнително се цели да бъде елиминиран факторът за евентуална „обвързаност“ на местно ниво. През 2016 г. бяха извършени 4 специализирани акции.

Периодично, по указания на Изпълнителната агенция по горите, се разпорежда на всички регионални дирекции по горите извършването на проверки в регистрирани обекти, в които постъпва, преработва се и се експедира дървесина (складове и цехове за преработка на дървесина). В проверките участват и представители от Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ към МТСП, Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към МВР и общинските структури за строителен контрол.

За подобряване на нивото на дейностите по превенция и опазване на горските територии са организирани и проведени съвместни теренни проверки от екипи горски инспектори към регионалните дирекции по горите заедно с мобилните екипи за опазване на горските територии към съответните държавни горски и ловни стопанства.

7. Предложения за подобряване на дейностите по контрол и опазване. Приоритетни задачи

Организационни:

- Подобряване на финансирането на дейностите по контрол и опазване, включително увеличаване на възнагражденията на горските инспектори.

- Подобряване на формата за обучение на служители, имащи права да съставят АУАН, като е предвидено и обучение на терен.

- Определяне на праг за нанесена щета, по който да се преценява ко-

га едно нарушение е престъпление, за да се намали излишната кореспонденция между РДГ и Прокуратурата.

- Увеличаване на броя на извършваните между РДГ кръстосани проверки.

- Служителите на ДГС/ДЛС да бъдат оправомощени да съставят актове по Закона за рибарството и аквакултурите и Закона за биологичното разнообразие.

Нормативни:

В процес на разработване са предложения за изменение и допълнение на текстове в Наказателния кодекс, Закона за административните нарушения и наказания, Закона за горите и в Наредба №1 за контрола и опазването на горските територии. Предвидените промени се очаква да доведат до:

- подобряване на работата по налагане и изпълнение на наказания за незаконни дейности в горите и браконьерството;

- възможност за повишаване на ефективността в дейностите по превенция и санкциониране на нарушенията в горите;

- ограничаване на излишната и неефективна кореспонденция между регионалните дирекции по горите и районните прокуратури;

- възможности за нормативно регламентиране на наказание „безвъзмезден труд в полза на обществото“ от нарушители, които са социално слаби и нямат възможност да заплатят евентуално налагането на наказание „глоба“;

- квалифициране като престъпление на случаите при извършване на повторно нарушение в горите след наложено административно наказание, т.е. деянията, които макар и да не покриват критериите за престъпление по стойност (стойността на престъплението или нанесените вреди е под една минимална работна заплата), са извършени от лице, което в предходните 12 месеца вече е наказвано по административен ред за нарушение на Закона за горите.

8. Изнесен център на телефон за спешни повиквания 112

От 1 януари до 31 декември 2016 г. от центъра за приемане и обслужване на спешни повиквания към телефон 112 са постъпили 8606 сигнала за нарушения на Закона за горите, Закона за лова и опазване на дивеча, Закона за защитените територии, Закона за рибарството и аквакултурите и други.

Сигналите са въведени от служителите в офис „Център 112“ при РДГ - София, в модула на system.iag.bg и са предадени към съответни

те държавни предприятия и/или регионалните дирекции по горите, Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури.

Най-голям брой сигнали са постъпили за извършване на незаконна сеч в горски територии - 32.5 %, транспортиране и съхраняване на незаконно добита дървесина - съответно 15.2 % и 8.7 %.

Постъпилите сигнали за възникнали пожари са 27.6 % от общия брой на инцидентите, като след анализ на резултатите се установи, че запалванията са предимно в земеделски земи и не обхващат горски територии.

Най-много са сигналите, предадени на дежурните служители при СЗДП - Враца - 19 % от общия брой на постъпилите.

В модул „Център 112“ на system.iag.bg са попълнени резултатите от извършените проверки на половината (53.9 %) от подадените сигнали. По 10.7 % от тях са констатирани нарушения, като служителите при държавните предприятия и регионалните дирекции по горите са съставили съответните протоколи и са наложили актове за административни наказания, задържали са вещи - предмети и/или средства на нарушенията. Фалшиви са 332 (7.2 %) от постъпилите сигнали през 2016 година.

ГОРСКА ПОЛИТИКА

1. Стратегическо планиране

В тази област през отчетния период са извършени следните по-важни дейности:

- Разработена е Концепция за организация и извършване на работата по разработване на Стратегия за развитие на ловното стопанство в Република България, която е утвърдена от изпълнителния директор на ИАГ. В края на 2016 г. е разработен първи вариант на документа, като след приемане на необходимите законови промени ще се проведе обществено обсъждане.

- Взето е активно участие при събирането и анализа на информацията за изготвяне на междинен мониторинг на изпълнението на Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България 2013-2020 година.

- Изготвен е анализ на изпълнението на Стратегията за борба с горските пожари и в рамките на създадената работна група на ИАГ е разработен проект на Програма за опазване на горите от пожари.

- Утвърдени са Методически указания за работата на ИАГ и нейни-

те структури при кандидатстване по проекти с външно финансиране, създадена е постоянна работна група за предварителен преглед на проектните предложения с цел оценяване на тяхната необходимост и целесъобразност за нуждите на ИАГ.

- Обобщен, редактиран и публикуван е „Годишен отчетен доклад на ИАГ за 2015 година“.

- Изготвена и одобрена е Годишна програма на ИАГ с цели и дейности за 2016 г. и е изготвен отчет за изпълнението на Програмата на ИАГ за 2015 година.

- Изготвени са програми на регионалните дирекции по горите и специализираните териториални звена с цели и дейности за 2016 година.

- Предоставена е информация за горите и горското стопанство за изготвяне на Годишна програма на МЗХ с цели и дейности за 2016 г. и за отчета на Годишната програма на МЗХ за 2015 година.

- Представена е информация за годишния отчетен доклад на Министерския съвет за състоянието на администрацията.

- Предоставена е информация за горския сектор в рамките на компетентността на ИАГ за изготвяне на Годишен доклад за състоянието и развитието на земеделието (Аграрен доклад) за 2015 година.

2. Законодателни инициативи и усъвършенстване на нормативната база в горския сектор

През 2016 г. бяха изготвени проекти на следните нормативни актове:

- Закон за изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча (приет на първо четене на 17.03.2016 г.).

- Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за оценка на поземлени имоти в горски територии (прието и обн. в ДВ, бр. 34 от 03.05.2016 г.).

- Наредба за определяне на размера на обезщетенията за вреди/щети върху горски територии, съоръжения, изградени в тях, и върху горски пътища (разработен проект на наредба).

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 30.01.2012 г. за контрола и опазването на горските територии (приета и обн. в ДВ, бр. 66 от 23.08.2016 г.).

- Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесини

на и недървесни горски продукти (ПМС № 311 от 21.11.2016 г., обн. в ДВ, бр. 96 от 02.12.2016 г., в сила от 02.12.2016 г.).

- Наредба за съдържанието, условията и реда за създаването и поддържането на горскостопанските карти (приета и обн. в ДВ, бр. 95 от 29.11.2016 г.).

- Предложение за изменение и допълнение на Закона за горите в изпълнение на РМС № 411/2016 г. (внесено предложение в МРРБ във връзка с одобрения на заседание на МС от 26.10.2016 г. проект на Решение на МС за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията (ЗИД на ЗУТ) е прието от НС и е обн. в ДВ, бр. 13 от 07.02.2017 г.).

- Наредба за екосистемните ползи/услуги от горските територии.

Изготвени са и предложения за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, Закона за административните нарушения и наказания, Закона за горите и Закона за движение по пътищата, които имат за цел повишаване на ефективността от наложените наказания за извършени нарушения/престъпления в горските територии и превенция. Предложенията са внесени за разглеждане в Министерството на земеделието и храните и Министерството на правосъдието. Проведени са работни срещи в Министерството на правосъдието, на които са обсъдени направените предложения.

В допълнение на тези законодателни инициативи на 28-29 януари 2016 г. в Кюстендил бе проведено Национално съвещание с международно участие „Перспективи и насоки за стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори“. На основание на взетите решения ИАГ изготви указания за стопанисване на културите с преобладаващо участие на бял бор.

От 8 до 10 ноември 2016 г. в района на дейност на ДГС - Панагюрище и Генерал Тошево, бе проведено национално съвещание „Перспективи и насоки на стопанисване на издънковите дъбови гори“. На основание на направените предложения и взетите решения през 2017 г. ИАГ ще разработи необходимите административни и нормативни промени за изпълнение на решенията от съвещанието.

3. Еврокоординация и международно сътрудничество

През 2016 г. ИАГ активно участва в заседанията на следните работни форуми на Европейския съюз:

- Постоянен комитет по горско стопанство - редовно са изготвяни указания за заседанията на Комитета; взето е участие в 3 заседания, по

време на които са представени позициите на страната по съответните теми и са изготвени отчети за дискутираните проблеми и позициите на останалите държави членки. В съответствие с приетите на тези работни срещи решения са изготвени и изпратени допълнителни документи и информация.

- Работна група по горско стопанство - редовно са изготвяни указания за заседанията; взето е участие в 6 заседания на Групата, за които са изготвени съответните доклади и е представена информация за дискутираните теми. В съответствие с приетите на тези работни срещи решения са изготвени и изпратени допълнителни документи и информация.

- Комитет по прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията (FLEGT) - изготвяни са указания за заседанията и е взето участие в заседание на Комитета.

- Постоянна работна група „Законодателство в областта на семената и растителния размножителен материал (Горски репродуктивен материал)“ - изготвени са указания и е взето участие в три работни заседания.

- Работна група по горска статистика и горски сметки към Европейската комисия - изготвени са указания и е взето участие в едно работно заседание.

Основните теми, поставени и разглеждани на изброените форуми през 2016 г., бяха:

- 23-а сесия на Комитета по горско стопанство на FAO.
- Оценката за изпълнението на Плана за действие FLEGT.
- FLEGT доброволни споразумения с Индонезия и Виетнам.
- Проекти на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки от 2021 до 2030 г. в подкрепа на устойчив енергиен съюз и в изпълнение на поетите ангажименти по силата на Парижкото споразумение във връзка с одобрената рамка за политиките в областта на климата и енергетиката в периода до 2030 г..
- Пакетът за възобновяема енергия.
- Подготовката и провеждането на първата и втората среща на експертната работна група (АНЕГ) към Форума на ООН за горите,

сформирана с цел разработване на Стратегически план за периода 2017-2030 г., който да послужи като рамка за посоката и фокуса на работа на Международното споразумение за горите и неговите компоненти;

- Информационна система за горите в Европа - FISE.
- Дейности в изпълнение на решението от Извънредната министерска конференция за опазване на горите в Европа.
- Информационна система за горските репродуктивни материали.
- Оценката от прилагането на Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета, по който ИАГ е компетентен орган.

Допълнително ИАГ изготвя и представя пред Министерския съвет чрез МЗХ приоритетни за България теми, които да бъдат включени в програмата на съответното Председателство на ЕС, рамкови позиции по проекти на законодателни документи на ЕС и друга информация, свързана с вземане на стратегически решения в горския сектор, в рамките на работните форуми на ЕС. Експерти на ИАГ участват в междуведомствените Работна група 7 „Земеделие“, Работна група 14 „Енергетика“ и Работна група 20 „Околна среда“ за координация по въпросите на ЕС.

Във връзка с необходимостта от предоставяне на информация към организации на ЕС и други международни организации бяха осъществени следните дейности:

- Предоставяне/попълване на данни за Въпросник на Икономическата комисия за Европа на ООН, както и за Съвместния въпросник за горския сектор (JFSQ) и Въпросника за Европейски горски сметки (EFA) към Националния статистически институт и EUROSTAT.

- Участие в 25-ата сесия на Международната комисия по тополите към FAO.

За развитието на двустранното и международното сътрудничество бяха извършени следните основни дейности:

- Организиране на срещи с представители на Световната банка и на консултантите към Икономическата комисия за Европа.

- Организиране на срещи с представители на посолствата на Република Хърватия, Чешката република, Република Македония, САЩ и Кралство Испания за представяне на фирми и заинтересовани страни, работещи в областта на горското стопанство.

- Включване на турската горска администрация във Форум „Балкански гори“ чрез подписване на Анекс 2 към Меморандума за сътрудничество.

- Участие в съвместно заседание на Президентския съвет на Федерацията на европейските горски общини и Управителния съвет на Асоциация „Общински гори“.
- Поддържане на контакти и обмен на информация с държавите от Балканския полуостров в областта на горското и ловното законодателство и тяхното прилагане.

4. Изпълнение на стратегически дейности и приоритети в горския сектор чрез проекти, финансирани от ЕС и други международни донори

През 2016 г. бе подпомогнато разработването на проектни предложения на ЛЗС - София, РДГ - Бургас, Сливен, Кърджали, Кюстендил, Благоевград, Велико Търново, ДПП „Витоша“, „Врачански Балкан“, „Беласица“, „Рилски манастир“ по Програмите за трансгранично сътрудничество България - Турция/ Сърбия/ Македония/ Румъния/ Гърция и Програма „Балкани - Средиземноморие“ на ЕС, както и по Програма „ФАР“ за Грузия с австрийски, немски и шведски партньори.

На заседания на Постоянната работна група за предварително разглеждане на проектни предложения, определена със Заповед № 289/08.02.2016 г., са разгледани общо 19 проектни предложения, подадени от РДГ и СТЗ. Изготвени са съответните писма за отказ или подкрепа.

Стартирали проекти през 2016 г.

През 2016 г. започна проект „BIO4ECO“ по програма „ИНТЕРРЕГ ЕВРОПА“ на Европейския съюз. Основната цел на проекта е да допринесе за подобряване на разработването и прилагането на национални и регионални политики, отнасящи се до прехода към нисковъглеродна икономика за ползването на възобновяеми енергийни източници, енергийна ефективност и оползотворяване на биомаса от горите и земеделието. В рамките на проекта ИАГ взе участие в стартиращата среща, сформира екип за управление и изпълнение на проекта, създаде Експертна работна група на заинтересованите страни и организира първа официална среща, проведе международен тематичен семинар „Ролята на горите в регионални и национални нисковъглеродни стратегии и програми за биоикономика“ и среща на Надзорната група, проведе първо ниво на контрол, изготви техническо задание за разработване на План за действие за енергия от горска биомаса.

Текущо изпълнявани през годината проекти:

- „Подобряване на информационната система към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (IBBIS)“. Проектът предвижда подобряване на публичния интерфейс на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие, който да позволи и събиране на доброволчески данни, както и изграждане на специализирани модули за инвазивни видове и за екосистемни услуги, разработване на модул за събиране, картиране и анализ на състоянието на екосистемите и услугите, предоставяни от тях, за влиянието на инвазивните видове върху местните видове, както и модул за оценка на състоянието на избрани видове от природните хабитати и за представяне на индикатори за биоразнообразието.

- „Методологическа подкрепа за оценка на екосистемните услуги и биофизична оценка, MetEcoSMar“, предефиниран проект 2 по Финансовия механизъм за Европейското икономическо пространство (2009-2014 г.).

- „Гори и гористи местности - картиране и оценка на екосистемните услуги извън „Натура 2000“ - FOR OUR FUTURE“ по Финансовия механизъм за Европейското икономическо пространство (2009-2014 г.). В рамките на изпълнението на проекта са определени и картирани типовете горски местообитания по EUNIS в горските територии в зони извън „Натура 2000“, оценени и картирани са състоянието на горските екосистеми и на предоставяните от тях екосистемни услуги. Освен това са проведени серия от обучения на експерти от екипите за управление и изпълнение на проекта, осъществено е посещение в Норвегия с цел запознаване с най-добрите норвежки практики, проведени са стартираща и заключителна пресконференция по проекта и множество работни срещи на членовете на екипите за управление и изпълнение на проекта.

- „Опазване на ключовите горски местообитания на малкия креслив орел (*Aquila pomarina*) в България“ по програма LIFE+ на Европейския съюз. Екипът по проекта изготви и представи Междинен доклад, приет от Секретариата на програмата, организира и проведе 2 срещи на Надзорната група и годишна среща на всички български проекти по програмата. Организирана и проведена бе проверка от Секретариата на програмата, информационни срещи по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. и обучения за представители на РДГ. Изготвен е проект на План за действие за малкия креслив орел, подпомогната е инвентаризацията на ДГС - Царево, и ДГС - Граматичи.

ково, а ДГС - Кости, е подпомогнато при производството и маркетинга на манов мед. На Управляващия орган е представена обосновка за подмярка 15.1 от ПРСР. 24 горски инспектори са обучени по темата за престъпления срещу дивата природа и са оборудвани с бинокли, теренни обувки и други. Проведена бе третата кампания „Аз пазя горите и орлите на България“.

- „Изпитване на клонове тополи от страни членки на ЕС за производство на биомаса (бързорастящи видове)“ цели реализиране на доброволно партньорство с възможност за частично финансиране на дейности от страна на водещия партньор - Баварската семеконтролна станция - Тайзендорф, Германия.

- „Възстановяване и опазване на алувиални гори от хабитат *91E0 в защитени зони по „Натура 2000“ и моделни територии в България“ LIFE13 NATBG000801. Проектът е насочен към възстановяване на приоритетни местообитания от типа 91E0* „Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior*“.

5. Обучения, участие в експертни съвети, работни групи и други

В рамките на това направление са извършени следните по-важни дейности:

- Изготвена бе програма и се организира редовното провеждане на изпити по реда на чл. 236 (а) от Закона за горите, по утвърден от изпълнителния директор график.

- В периода 10 май - 29 юни 2016 г. се проведеха 22 специализирани обучения по стопанисването на горите с участието на специалисти от ИАГ, регионалните дирекции по горите, държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ, държавните горски и ловни стопанства, общински горски структури, частнопрактикуващи лесовъди и други. Обученията се проведеха по следните направления:

- прилагане на дадените указания за стопанисване на горските култури с преобладаващо участие на белия бор;

- управление на гори в защитени зони по „Натура 2000“ - гори с висока консервационна стойност, характерни сечи, мъртва и биотопна дървесина, оценка на природозащитния статус на типовете природни местообитания;

- трансформация на гори с изкуствен произход в гори с естествен;

- избор на конкретен вид сеч и интензивност при планиране в горскостопанските планове, горскостопанските програми и в план-извлече-

ния, насоки за стопанисване, съобразно моментното състояние на насажденията и действителния им запас;

- провеждане на възобновителни сечи в издънковите дъбови гори за превръщане;

- провеждане на възобновителни сечи във високостъблените букови гори;

- запознаване с новите моменти при провеждане, съответно маркиране на постепенно-котловинната сеч;

- провеждане на принудителни сечи в горите, пострадали от ледолом и снеголом, санитарни сечи и мероприятия за възстановяване на тези гори;

- стопанисване на горите от келяв габър;

- климатични промени - прогнози, очаквания, адаптация;

- стопанисване на полезащитните горски пояси;

- прилагане на нормативните документи и допълнително дадените указания в областта на стопанисването на горите.

- По един служител на РДГ бе обучен с цел повишаване на капацитета за предоставяне на информация, разработване, кандидатстване, договориране, изпълнение и отчитане на проекти с външно финансиране, в т.ч. по прилагането на Мерки 10 и 12 от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 година.

- Проведени са два Експертни съвета във връзка с приемане на методики за нуждите на Мярка 8 „Инвестиции в горски територии, развитие и подобряване жизнеспособността на горите“ от ПРСР 2014-2020 г. (средствата се осигуряват от Техническа помощ на Програмата).

- Осигурено е експертно участие на служители от ИАГ в следните работни форуми:

- Комитетите за наблюдение на ОПОС и ПРСР 2014-2020 г..

- Работна група за разработване на наредби за прилагане т.нар. горски мерки от ПРСР 2014-2020 г..

- Националният експертен съвет по изменение на климата към МОСВ.

- Висшият експертен екологичен съвет към МОСВ - участие в 6 заседания.

- Междуведомствена комисия за приемане на екологични оценки - участие в 4 заседания.

- Националният съвет за биологично разнообразие.

ЛОВНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

За периода 1 януари - 31 декември 2016 г. в съответствие със задачите и функциите на дирекция „Ловно стопанство“ е извършена следната дейност, свързана със стопанисването и ползването на дивеча в страната:

- Участие в заседания на комисиите в 42-ото народно събрание и на 1-о четене в пленарна зала по изменение и допълнение на ЗЛОД.
- Участие на експерти от дирекцията в разработването на Национална стратегия за развитието на ловното стопанство.
- Участие на експерти от дирекцията в заседания на експертни съвети към ИАГ и ИАРА.
- Участие в заседания на междуведомствени работни групи съвместно с МОСВ и НПО за изпълнението на Плана за управление на мечката и дивата коза в страната.
- Съвместно с БАБХ бе организирана борбата с разпространението на беса по лисиците в Северна България и превенция в борбата с разпространението на африканската чума и птичия грип.
- Участие в организирането и провеждането на обществено обсъждане на Плана за действие за вълка, както и в Национално съвещание, съвместно с ръководителите на ловните сдружения от НЛРС.
- Участие в организирането и провеждането на 5 заседания на Ловния съвет, както и в съвещание с експертите по лова към РДГ в ДЛС „Витошко-Студена“.
- Участие в организирането и провеждането на изложението „Природа, лов, риболов 2016“ в Пловдив.
- Участие в четири международни ловни изложения - в Дортмунд (Германия), Залцбург (Австрия), Москва (Русия) и Вараждин (Харватия), в резултат на което бяха постигнати редица договорености за ловен туризъм през настоящия сезон.
- Участие в медийни изяви в телевизионни и радио предавания по въпроси, свързани с ловното стопанство.
- Участие в проверки по изпълнението на договорите, с които се предоставя стопанисването и ползването на дивеча на ловните сдружения.
- Изготвяне на анализ и представяне на доклад до министъра на земеделието и храните за резултатите от проверките по изпълнение на договорите за съвместна ловностопанска дейност в ДЛС.
- Издаване на 11 разрешителни с научноизследователска дейност.

- Участие в провеждането на 17 първи лесоустройствени съвещания и 16 втори лесоустройствени съвещания.

- Провеждане на курсове и изпити за придобиване на право на лов в 72 ловни сдружения, както и за придобиване на право на подборно ловуване в 15 ловни сдружения.

- Подготвяне на заповеди за обособяването на 6 дивечовъдни участъка към ДГС и 7 заповеди за изменение на границите на ловностопанските райони.

- Издаване на 139 билета за лов на чуждестранни граждани.

- Участие в категоризирането на 6 ловни бази в ДЛС и ДГС, както и в тематични и специализирани проверки по изпълнението на ловностопанските мероприятия и изпълнението на договорите за съвместна дейност в ДЛС.

- Изготвяне на отговори на жалби и сигнали, в т.ч. и от „горещата телефонна линия“.

КАСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА И ИЗВЪНБЮДЖЕТНИ СМЕТКИ И ФОНДОВЕ НА ИАГ

През отчетния период са извършени следните дейности от дирекция „Финансово-стопански дейности“:

- Утвърденият от МЗХ бюджет на ИАГ за 2016 г. е разпределен по програми и параграфи по Единната бюджетна класификация (ЕБК). Изготвени и утвърдени са бюджетните сметки на ИАГ и структурите от изпълнителния директор на Агенцията.

- Осигурено е финансиране за ИАГ и нейните структури. Извършен е контрол при усвояването на средствата.

- Направени са предложения до Министерството на земеделието и храните за корекции по бюджета на ИАГ.

- Изготвени и представени са в МЗХ ежемесечни, тримесечни и годишни обобщени отчети за касово изпълнение на бюджета, за средствата от ЕС и за чуждите средства.

- Изготвени и представени са в МЗХ тримесечни и годишни обобщени оборотни ведомости за системата на ИАГ.

- Изготвен и представен е в МЗХ отчет за степента на изпълнение на политиката и програмите в програмния бюджет на ИАГ.

- При изготвянето на отчетите за касово изпълнение, оборотните

ведомости и отчета за степента на изпълнение на политиката и програмите на ИАГ е спазена методологията на отчетността на Министерството на финансите и даваните периодично през годината указания от МЗХ, които са изпратени до знанието на структурните звена на Агенцията.

- Счетоводният програмен продукт „Конто 66“ за генериране на информация в реално време през годината е усъвършенстван и допълнен с нов модул - „Регистър на собствеността на ИАГ и структурите“.

- Ежедневно чрез системата за разплащания в бюджетните организации СЕБРА е упражняван контрол в реално време на бюджетните разходи, както и на разходите по проекти и програми на ИАГ и нейните структури.

- Изготвената през февруари 2016 г. бюджетна прогноза на ИАГ за периода 2017-2019 г. е актуализирана през юли и е представена на МЗХ в определените срокове.

- Входящата и изходящата кореспонденция, насочвана към служителите от дирекцията, е обработвана и представяна в определените срокове.

Касово изпълнение на бюджета

1. Отчет на приходите

Таблица 7

Отчет на приходите по бюджета на ИАГ (лева)

ПРИХОДИ	Закон	Окончателен бюджет	Отчет 31.12.2016
Общо приходи:	13 405 325	11 842 785	11 842 884
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	13 405 325	11 842 785	11 842 884
Приходи и доходи от собственост	2 218 000	432 870	432 870
Държавни такси	6 242 416	6 164 419	6 164 419
Глоби, санкции и наказателни лихви	1 200 000	762 631	762 631
Други	3 744 909	4 481 464	4 481 464
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>		1500	1500

През 2016 г. в ИАГ са отчетени приходи на обща стойност 11 842 884 лв., формиранни главно от:

- приходи от държавни такси по Закона за лова и опазване на дивеча и по Тарифа за таксите, приета с ПМС № 41/2013 г., които за отчетния период са 6 164 491 лева;

- приходите от промяна на предназначението на горски територии на базата на постъпили, но неприключили преписки по реда на чл. 14г от отменения през 2011 г. Закон за горите към 31.12.2016 г., са в размер на 2 316 780 лв., в т.ч. са и приходите от режийни разноски;

- на основание §123 от Допълнителните разпоредби на отменения Закон за горите към 31.12.2016 г. от продажба на прилежащи площи са постъпили приходи в размер на 1 314 336 лева;

- приходите, постъпили за прокарване на сервитути, право на ползване и право на строеж в горски територии към 31.12.2016 г., са в размер на 787 990 лева;

- по съставени актове за нарушения принудително са събрани суми от Националната агенция по приходите. В резултат на изпълнение на контролните функции на ИАГ, вменени ѝ със Закона за горите, са реализирани приходи по влезли в сила наказателни постановления и от продажба на отнети в полза на държавата вещи в размер на 762 631 лева.

Таблица 8

Отчет на разходите по области на политики и бюджетни програми

Класификационен код	РАЗХОДИ (лева)	Закон	Утвърден бюджет	Отчет 31.12.2016
	Общо разходи по бюджета на ПРБ	23 513 218	25 797 164	26 066 857
2200.03.00	Политика в областта на Съхраняване и увеличаване на горите и дивеча	23 513 218	25 797 164	26 066 857
2200.03.01	Бюджетна програма „Специализирани дейности в горските територии“	20 709 612	21 605 529	21 880 929
2200.03.02	Бюджетна програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“	2 803 606	4 191 635	4 185 928

2. Отчет на разходите

Утвърденият от МЗХ бюджет на ИАГ за 2016 г. е в размер на 25 797 164 лв., разпределен за изпълнение по бюджетни програми „Специализирани дейности в горските територии“ - 21 605 529 лв., и „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“ в размер на 4 191 635 лева. Усвоените към 31.12.2016 г. разходи на ИАГ са за изпълнение на основните ѝ функции, като възлизат на 26 066 857 лева.

Разходи за персонал

След влизането в сила на Закона за горите (09.04.2011 г.) с ПМС № 173 от 20.06.2011 г. е приет и нов Устройствен правилник на ИАГ - в сила от 28.06.2011 година. Съгласно последното му изменение с ПМС № 231 от 08.09.2016 г., (обн. в ДВ, бр. 71/2016 г.), общата численост на Агенцията е 1652 бройки.

По отчетни данни към 31.12.2016 г. заетите щатни бройки са 1065. Изразходваните средства за персонал през 2016 г. възлизат на обща стойност 14 336 493 лв., в т.ч. за заплати и възнаграждения за персонала, други възнаграждения и плащания за персонала и задължителни осигурителни вноски от работодатели.

Отчетената средномесечна заплата за 2016 г. е в размер на 876 лева.

Разходи за издръжка

Разходите за издръжка за отчетния период на ИАГ и нейните структури са на стойност 10 875 769 лв., като в тях са включени и преведени те чрез регионалните дирекции по горите суми за инвентаризация на горските територии в размер на 4 185 928 лева.

Капиталови разходи

През отчетния период са извършени капиталови разходи в размер 852 318 лв. и са изразходвани по:

- §§ 52-01 - придобиване на компютри и хардуер - 193 324 лева;
- §§ 52-03 - придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения - 5880 лева;
- §§ 52-04 - придобиване на транспортни средства - 596 238 лева;
- §§ 53-01 - придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти - 56 876 лева.

През 2016 г. са закупени 30 високопроходими автомобили за структурите на ИАГ и нови компютри за служителите.

Касово изпълнение на сметките за средства от Европейския съюз

1. Средства от Кохезионния и структурните фондове към НФ (СЕС-КСФ)

Дирекциите на природните паркове - третостепенни разпоредители с бюджет и ЦУ на ИАГ, успешно приключиха с изпълнението на дей-

ностите в края на 2015 г. по Оперативните програми „Околна среда“, „Административен капацитет“ и „Развитие на човешките ресурси“. Окончателните верификации на средствата и отчитането им се извърши през бюджетната 2016 г., като от Национален фонд общо са постъпили средства в размер на 3 962 580 лева.

2. Други средства от Европейския съюз (СЕС-ДЕС)

Централното управление на ИАГ, РДГ - Русе и Пловдив, и ДПП „Русенски Лом“ са бенефициенти по програми на ЕС за финансиране на политиката по опазване на природата и биологичното разнообразие „LIFE+“, оперативни програми за трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество. През отчетния период са постъпили средства в размер на 1 228 037 лева. За изпълнение на дейностите по проектите са разходвани 997 938 лева.

3. Други средства от Европейския съюз (СЕС-ДМП)

Централното управление на ИАГ изпълнява проекти по Европейското икономическо пространство с програмен оператор Министерство на околната среда и водите, които приключват към полугодieto на 2017 година. През изминалата бюджетна година по проектите са постъпили средства в размер на 188 619 лева.

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

1. Одитни ангажименти

В обхвата на одитните ангажименти за 2016 г. попаднаха процеси и дейности на ИАГ и третостепенни разпоредители с бюджет - регионалните дирекции по горите, дирекциите на природните паркове, лесозащитните и горските семеконтролни станции.

Съгласно утвърдения от изпълнителния директор на ИАГ годишен план за дейността по вътрешен одит за 2016 г. са поети и извършени 18 одитни ангажимента за даване на увереност (ОАУ). Изготвени и приети са 18 одитни доклада.

За изпълнението на одитните задачи на изпълнителния директор на ИАГ тримесечно са представяни доклади на основание чл. 28, ал. 1, т. 3 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС) и Статута на звено „Вътрешен одит“, като по тях е вземано отношение и с цел недопускане на установените слабости и нарушения са уведомявани дирекциите, структурите и специализираните териториални звена към Агенцията.

2. Съществени констатации

В резултат на изпълнението на одитните ангажименти са направени

съществени констатации за организацията по отношение на:

- финансова дейност и включената в отчетите счетоводна информация;
- управление и отчитане на имуществото;
- проверка на системата за контрол, процедурите по възлагане на обществени поръчки и изпълнение на сключените договори;
- управление на средствата по програми и проекти, съфинансирани от фондове на ЕС;
- вещи - предмет и/или средство на нарушения в горите, отнети в полза на държавата;
- управление на човешките ресурси;
- състояние и функциониране на системите за финансово управление и контрол.

3. Причини

Някои от причините, поради които са допуснати констатираните слабости, пропуски и нарушения:

- не са определени правомощията и отговорностите;
- персоналът не е достатъчен;
- не е осигурено подходящо обучение;
- не са въведени основни контролни механизми;
- не се прилагат разработените и утвърдени вътрешни контроли;
- не са предприети навременни корективни действия;
- организациите не разполагат с достатъчно ресурси за изпълнение на дейностите;
- занижен текущ контрол върху дейностите;
- недостатъчно разбиране на процеса по управление и оценка на риска.

4. Препоръки

В резултат на извършените одитни ангажименти за даване на увереност през 2016 г. с цел подобряване на дейността на одитираните обекти от звено „Вътрешен одит“ са направени общо 204 констатации, по които са дадени 146 препоръки.

Ръководителите на одитираните организации са приели направените препоръки и са изготвили планове за действие за изпълнението им с определени срокове и отговорни длъжностни лица.

Звено „Вътрешен одит“ извърши проследяване на изпълнението на 279 препоръки (дадени от ЗВО през 2016 г. и през предходни години). Изпълнението на дадените препоръки е 99.5 на сто.

ФИНАНСОВ КОНТРОЛ В ИАГ

1. Система за финансово управление и контрол в Изпълнителна агенция по горите

Осъществяването на предварителен контрол в ИАГ е регламентирано в чл. 2 и 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), където е указано на ръководителите на организации, разпореждащи се със средства от държавния бюджет, да „отговарят за осъществяване на финансово управление и контрол във всички ръководени от тях структури, програми, дейности и процеси при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност“. На основание на разпоредбите на Раздел III, чл. 8. от Устройствения правилник на ИАГ, приет с ПМС № 173 от 20.06.2011 г., изм. и доп. ДВ, бр. 29 от 21.04.2015 г., в сила от 21.04.2015 г., е структурирана длъжността „финансов контролор“, пряко подчинена на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

В изпълнение на чл. 20, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор са изготвени обобщен въпросник и годишен доклад за Системата за финансово управление и контрол за 2016 г. на ИАГ с препоръки за областите на финансово управление и контрол, които са изпратени на дирекция „Финансово-стопански дейности“ в МЗХ.

2. Управление на риска

По реда на изискванията на ЗФУКПС, Указанията за осъществяване на управленска отговорност на министъра на финансите и съгласно чл. 10 от Стратегията за управление на риска в ИАГ са изготвени следните документи:

- Годишен доклад за изпълнение на действията по управление на риска за 2015 г.;
- обобщена Карта на риска на ИАГ за 2016 г., в която са показани възможните рискове, които могат да се появят и да повлияят върху дейността на Агенцията при постигане на поставените цели;
- обобщен Риск регистър за 2016 г. на значимите рискове в ИАГ;
- обобщена информация на управляваните рискове и План за действие за ограничаване на остатъчните рискове.

3. Осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение и извършване на разход

За отчетния период е извършен предварителен контрол от финансовия контролор на всички документи преди поемане на задължение и

извършване на разход в следните дейности и процеси:

- разходи за заплати на служителите и персонал по извънтрудови правоотношения;

- разходи за електроенергия, топлоенергия, вода;

- назначаване и преназначаване на служители по трудово и служебно правоотношение;

- разходи за командировки в страната и чужбина;

- разходи за инвентар и униформено и представително облекло;

- представителни разходи;

- разходи за телекомуникационни и пощенски услуги;

- разходи за поддръжка на софтуер и хардуер;

- разходи за квалификация и консултантски услуги;

- разходи за материали - канцеларски и други;

- разходи за други външни услуги;

- разходи за текуща поддръжка и ремонт на МПС;

- разходи за текущ ремонт;

- разходи за мита, данъци и такси;

- разходи за застраховка и други;

- обществените поръчки по реда на ЗОП на всеки етап от поръчката;

- всички дейности, свързани с извършване на разходи по проектите на ИАГ по структурните фондове на ЕС и по международните проекти.

В резултат на това са издадени общо 1672 контролни листа за поемане на задължение и/или извършване на разход.

Осъществен е предварителен контрол на всички отделни етапи на процеса по възлагане на обществени поръчки по реда на ЗОП (включително и на обществени поръчки по проекти), както е разпоредено със Заповед № 439/16.04.2010 г. на изпълнителния директор на ИАГ.

4. Нередности

Със заповед № 129 от 21.01.2016 г. изпълнителният директор нарежда на финансовия контролор да изпълнява задълженията на служител по нередностите.

В изпълнение на тези задължения са разработени вътрешни правила за организационните процедури в ИАГ по разкриването, отчитането и докладването на нередности и измами, засягащи финансовите интереси на ЕС.

За всяко тримесечие се изготвят декларации за липса на установени нередности по европейските структурни и инвестиционни фондове за проектите в ИАГ.

АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ

1. Човешки ресурси

За подобряване на работата на служителите в ИАГ и във връзка със структурни промени в отдели и дирекции е извършена промяна в длъжностното разписание и поименното длъжностно разписание в ИАГ към 25.02.2016 г., 08.03.2016 г., 18.03.2016 г., 28.03.2016 г., 06.04.2016 г., 25.04.2016 г., 01.06.2016 г., 27.06.2016 г., 08.07.2016 г., 08.08.2016 г., 19.09.2016 г. и 01.11.2016 година. Считано от 25.04.2016 г. е изменено и допълнително щатно и поименно разписание на ИАГ на основание ПМС № 66/28.03.1996 година.

Проведени са 13 процедури по конкурентен подбор между служителите в ИАГ за повишаване в длъжност, като са издадени и съответните заповеди за преназначаване.

Открити са две конкурсни процедури за директор на РДГ - Пловдив и Русе, които са приключили с класиране на кандидат и назначаване.

Обявена и проведена е конкурсна процедура за длъжността „старши експерт“, която е приключила с назначаването на класирания на I място кандидат.

Разработени са длъжностни характеристики за служителите от ИАГ при позициите, за които има промяна съобразно Наредбата за длъжностните характеристики на държавните служители.

Своевременно са отразени текущите промени в структурата на ИАГ в Регистъра на административните структури в Република България.

Трудовите и служебните книжки на служителите в администрацията на ИАГ са оформени спрямо актуалните обстоятелства при промяна на длъжността или възнаграждението на служителите.

Успешно се изпълняват дейностите по организация и провеждане на професионалните обучения, предлагани от Института по публична администрация.

Към 31.12.2016 г. служителите по човешки ресурси са подготвили 1524 заповеди и допълнителни споразумения, свързани със статута на служителите по служебни и трудови правоотношения в ИАГ, засягащи платени и неплатени отпуски, повишаване в ранг, преназначаване, назначаване, прекратяване, промяна в индивидуалното основно възнаграждение при спазване на разпоредбите на действащата нормативна уредба в областта на човешките ресурси.

Текущите задачи, осъществявани от експертите по човешки ресурси, включват изготвяне на справки, становища, доклади, писма-отговори до граждани и институции, писма-инструкции до РДГ и специализирани териториални звена и други.

Изготвени и изведени са 19 служебни бележки, 12 обр. - УП 2 и 3, и 4 производствени характеристики по искане на служителите на ИАГ.

2. Административно обслужване

Регистър на лицата, извършващи лесовъдска дейност

През 2016 г. са проведени над 500 консултации на физически лица и търговци, свързани с реда за вписване, отписване и актуализиране на информацията в публичните регистри на ИАГ за упражняване на лесовъдска практика и извършване на дейности в горските територии. Текущо е водена кореспонденция с различни институции и лица във връзка с представените документи и предоставяне на информация.

Комисията за разглеждане на заявления за вписване на физически лица и търговци в публичните регистри на ИАГ по чл. 235 и чл. 241 от Закона за горите през 2016 г. е провела 17 заседания, в резултат на което са регистрирани и издадени удостоверения на 469 физически лица за упражняване на лесовъдска практика. През същия период са регистрирани и издадени удостоверения на 490 търговци за извършване на дейности в горските територии.

През годината от публичния регистър по чл. 241, ал. 1 от ЗГ са отписани 55 търговци, а от регистъра по чл. 235 от ЗГ - 45 физически лица.

Към 31.12.2016 г. общият брой на регистрираните физически лица за упражняване на лесовъдска практика е 10 606, а на регистрираните търговци - 3652.

Във връзка с извършените промени в изискванията за регистрация на физически лица е организирана дейността за провеждане на изпити по реда на чл. 236а от Закона за горите. Проведени са 22 изпита, в т.ч. в РДГ - Благоевград, Шумен, Ловеч, Сливен, Бургас, Пазарджик и Кърджали, на които са се явили общо 727 кандидати, от които 443 са го издържали.

Обществени поръчки и документооборот

В отчетния период в дирекция „Административно-правно обслужване и човешки ресурси“ са обработени 36 092 преписки и документи, което означава средно по 143 материала на работен ден. Преписките и документите са обработени максимално бързо, съобразно вида им, необходимостта от допълнително представяне на материали или становища от други администрации.

За отчетния период са обявени 13 обществени поръчки от юрисконсултите в двата отдела на дирекцията.

ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ

По-важните дейности в това направление са:

● Стартира онлайн Платформа за сътрудничество за опазване на българската гора, чрез която след предварителна регистрация по всяко време ще могат да се подават сигнали до ИАГ от неправителствени и граждански организации.

● Приключи и бе въведен в експлоатация проектът за издаване на електронни превозни билети от временен склад чрез мобилни устройства, работещи под система Android за държавни горски територии от 01.01.2016 г., за недържавни горски територии от 01.07.2016 година. В процеса на подготовка системните администратори на регионалните дирекции по горите при ИАГ с помощта на експертите от дирекция „Информационно обслужване и връзки с обществеността“ обучиха над 1700 потребители, инсталираха и настроиха софтуера на персоналните потребителски устройства.

● Внедрен е модулът за програми и проекти в недържавните гори.

● Разработен и пуснат е в експлоатация модул за регистрация на превозните средства с монтирани устройства за GPS, транспортиращи дървесина.

● Разработен и внедрен е в системата на горите нов софтуер за операционна система Android, осигуряващ:

- справки за издадените превозни билети;

- справка за КГМ;

- справка за превозни средства с GPS;

- достъп до телефоните на служителите в горите.

● Тествана е системата за заверка на електронен дневник за количествата на постъпилата, преработената и експедираната дървесина в обекти по чл. 206 от ЗГ на територията на четири Регионални дирекции - София, Русе, Шумен и Благоевград. В тази връзка се проведе обучение за работа със системата в районите на РДГ - Русе, Шумен и Благоевград.

● Извършено е подновяване на част от активното оборудване.

● Конфигуриран е нов mail server.

● Обезпечена е сигурността на домейните и поддомейните на ИАГ чрез закупуване на SSL Certificate.

● Подновена е антивирусната система F-Secure Client Security и с това е осигурена защитата на настолните компютри и лаптопи в Агенцията от вируси и спайуер.

● Осигурена е хардуерна и софтуерна поддръжка на компютърната техника на служителите в ИАГ.

● Взето е участие в комисии и работни групи, изготвени са технически спецификации при разработване на нови софтуерни приложения.

● В резултат на успешно приключил проект е въведена електронна

система за регистрация на физически лица и търговци за упражняване на лесовъдска практика и за извършване на дейности в горски територии. Разработва се софтуерът за електронното издаване на удостоверения за регистрация на контролни и производствени горски марки.

- Осигурен е достъп до модулите на информационната система www.system.iag.bg на служители от общински гори и държавни предприятия, частни лесовъди и представители на ловно-рибарски сдружения.

- За повишаване на ефективността на контрола на превозваната дървесина е осигурен достъп на служители от Изпълнителната агенция „Автомобилна администрация“.

- Осигурена е актуалността на удостоверенията за универсален електронен подпис на служители в ИАГ, инсталирането на необходимия за работата им софтуер.

- Подпомогнати са служители в системата на горите, общински и държавни предприятия и други потребители на информационната система на горите www.system.iag.bg при проблеми, възникнали с ползването ѝ.

- Издадени са служебни карти на служители на ИАГ и нейните структури, както и на ловни сдружения и фирми, стопанисващи дивечовъдните участъци.

- Съдържанието на интернет страницата на ИАГ www.iag.bg е ежедневно обновявано.

ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Работата на експертите, които се занимават с връзки с обществеността, е свързана с повишаване на информираността и заинтересоваността на широката общественост за дейността на ИАГ, както и с изграждане на положителен образ на лесовъдската колегия. Във връзка с успешното изпълнение на дейностите, свързани с планиране, координиране и провеждане на информационната политика на ИАГ за периода от 1 януари до 31 декември 2016 г. са подготвени и реализирани множество събития, кампании и текущи дейности.

Ежедневно са подготвяни и разпространявани новини от преглед на печата и мониторинг на сайтовете по теми, свързани с горския сектор.

Служителите участваха в организирането и провеждането на следните кампании:

- Кампания за въвеждане на новите електронни превозни билети и видеонаблюдения в обектите за добив, преработка и търговия с дървен материал.

- Международно изложение „Природа, лов, риболов“ - Пловдив.

- Седмица на гората 2016 в Стара Загора.

● Кампания „Лесовъд за един ден“ - провеждането на инициативата е свързано с популяризиране и утвърждаване на ролята на лесовъдите сред децата и младежите.

● Кампания „Да изчистим България за един ден“.

● Превенция на горските пожари - излъчване на видео- и радиоклипове по БНР и БНТ; предоставяне на информация на сайта на ИАГ и на медиите за обстановката в страната, свързана с възникване на пожари, причини и опожарена горска територия; организиране на интервюта за електронните медии и печатни издания със статистически данни, сравнение с предходни години, предприети мерки и необходими дейности и мероприятия.

● Откриване на ловния сезон на местен дребен дивеч и груповия лов на дива свиня - изготвяне и излъчване на радио- и видеоклипове за новите изисквания към ловците по ЗЛОД за предотвратяване на инциденти, провеждане на интервюта и публикуване на съобщения до средствата за масова информация по повод проблеми, свързани с организацията на лова, представяне на статистически данни на медиите.

● Представяне на резултатите от реализиран проект на ИАГ и МЗХ за определяне на гори във фаза на старост в държавните горски територии.

● Кампания, свързана с продажбата и закупуването на законно добити дърва за огрев.

● Кампания за онлайн Платформа за сътрудничество за опазване на българската гора - мониторинговата система за получаване, проверка и насочване на сигнали за незаконна сеч стартира на електронната страница на ИАГ.

● Кампания за закупуване на законни елхи и контрол от страна на ИАГ по добива на елхи с пластини.

През периода на отчитане са подготвени и публикувани на електронната страница на ИАГ и МЗХ, както и изпратени до медиите над 300 прессъобщения за предстоящи и проведени мероприятия от ИАГ, РДГ и специализираните териториални звена на Агенцията.

Експертите подготвиха материали и информация, оказваха методическа помощ при свикване на работни групи, даване на изявления на ръководството и служители на ИАГ, директорите на РДГ, ДПП по теми, интересоващи медиите. Проведени бяха интервюта и беше отговорено на въпроси, зададени от печатни и електронни медии - 200 броя.

Подготвени бяха поздравителни адреси, приветствия по повод годишнини и юбилеи на ръководители от системата на ИАГ, на ведомства и организации, с които Агенцията си сътрудничи.

Ежеседмично бяха обобщавани инициативи, които се организират от ИАГ или служители на Агенцията, участващи в различни семинари, конференции, обучения и други.

Оформени и публикувани бяха обяви на ИАГ във в. „Капитал дейли“.

Основни показатели за състоянието и управлението на горските територии

Година	2010	2015	2016
Показател			
Площ на горските територии (ха)	4 138 147	4 222 874	4 230 825
Публични горски територии - държавни и общински (%)	86.4	86.4	85.9
Частни горски територии (%)	13.6	13.6	14.1
Залесена площ (ха)	3 761 299	3 857 658	3 864 965
Незалесена площ (ха)	376 848	365 216	365 860
Осъществено годишно ползване на дървесина, стояща маса (м ³)	6 726 076	8 389 273	6 517 597
Извършено залесяване (дка)	28 895	26 382	24 766
Обща площ сертифицирани горски територии (ха)	-	807 834	1 084 554
Проведени лесозащитни мероприятия (дка)	136 547	34 633	39 109
Брой горски пожари	221	429	583
Опожарени площи (ха)	6505	4 312.8	6338.9
Брой извършени проверки от горските инспектори в РДГ	370 000	498 148	420 384
Брой съставени актове за административни нарушения	21 317	16 810	16 864
Брой издадени наказателни постановления	17 167	11 478	10 881
Численост на персонала на ИАГ	2378	1080	1065
Приходи на ИАГ (лв.)	70 140 910	9 970 096	11 842 785
Разходи на ИАГ (лв.)	51 096 543	18 822 316	25 797 164

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ
И ГОРИТЕ**

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
за 2016 г.**

СОФИЯ, 2017